

EDUKATIVNI MATERIJALI

ZA IGRU ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Pomozite igračima da još dublje urone u igru uloga



VAŽNA NAPOMENA:

Očekuje vas igra uloga Europskog parlamenta u jednom od prostora Europskog parlamenta. Za to zabavno i zanimljivo edukativno iskustvo ne morate se pripremati. Slobodno dođite sa svojom skupinom: naši moderatori će vas dočekati, a igra će teći sama od sebe uz potrebna objašnjenja u svakom koraku.

Ovi su materijali u potpunosti neobvezni: njihova je svrha pružiti vam više informacija o sadržaju i cilju igre, lokacijama na kojima se igra odvija i mogućnostima za dodatna iskustva, ako vas to zanima. Usto nude i prijedloge za dodatni rad s vašom skupinom prije ili poslije igre.

Ubrzana i produbljena inačica

Ovisno o raspoloživom vremenu i resursima, u nekim poglavljima ponuđene su dvije inačice.



UBRZANA INAČICA

Ubrzana inačica obuhvaća osnove u kratkom, sažetom obliku, što je savršeno ako nemate mnogo vremena.



PRODUBLJENA INAČICA

Produbljena inačica detaljnije objašnjava teme i nudi aktivnosti za poboljšanje znanja i vještina sudionika.

Materijali Vam mogu pomoći da izvučete maksimum iz igre uloga, bez obzira na to trebate li brzi uvod ili prošireno obrazloženje.

Sadržaj

PRIPREMA ZA POSJET_	9	NAKON POSJETA_	26
Upoznajte Europsku uniju i Europski parlament	9	Odlično!	26
Što je EU?	10	Završni razgovor	27
Kako teče postupak donošenja odluka u EU-u?	11	Kako voditi završni razgovor? (Ubrzana inačica)	28
Kako funkcionira Europski parlament?	12	Zakonodavni postupak ukratko	29
Koje su ovlasti EU-a?	13	Zakonodavni postupak EU-a: kratki sažetak (Ubrzana inačica)	30
Neobvezna aktivnost: provjerite svoje znanje! (Ubrzana inačica)	14	Zakonodavni postupak EU-a: produbljena inačica (Produbljena inačica)	32
Priprema za ulogu zastupnika u Europskom parlamentu	15	Što sad? Daljnje učenje i djelovanje	53
Savjeti i aktivnosti za pripremu igrača	15	Daljnje učenje	54
Sedam kratkih savjeta za pripremu igrača (Ubrzana inačica)	16	Sudjelovanje građana	56
Pet neobveznih aktivnosti za vježbanje ključnih vještina (Produbljena inačica)	17	Aktivno sudjelovanje u inicijativama (Produbljena inačica)	58
Zamjena stavova: raspravljanje s različitim stajališta	18	Ostanite u kontaktu s Europskim parlamentom	59
Oblikovanje snažnih argumenata: formula od tri koraka	19	Prilozi	61
Umjetnost postizanja kompromisa: pronalaženje dodirnih točaka	20		
Razmišljanje u hodu: brza rasprava	21		
Dojmljiva retorika: kako pripremiti i održati govor	22		
Glosar za posjet	23		
Neobvezna aktivnost – Jezični bingo (Produbljena inačica)	25		

 **PRODUBLJENA INAČICA**

 **UBRZANA INAČICA**

Dobro došli u igru uloga Europskog parlamenta!



Igra uloga Europskog parlamenta: što, gdje, tko

Igra uloga koju ćete igrati postoji od 2011. Izradio ju je Europski parlament sa željom da građanima približi zakonodavni postupak Europske unije (EU), rad zastupnika u Europskom parlamentu te europsku demokraciju općenito.

Igra je dovoljno jednostavna da je mogu igrati učenici od najmanje 14 godina i dovoljno zabavna da razonodi pripadnike svih dobnih skupina. Igra traje dva sata, a u njoj može sudjelovati od 16 do 32 igrača.

Tijekom igre igrači će saznati više o funkcioniranju Europskog parlamenta na inovativan i zabavan način, jer će na jedan dan postati zastupnici u Europskom parlamentu. Podijeljeni u četiri kluba zastupnika, otkrit će kako se sastavljaju europski propisi i koji su akteri uključeni u postupak. Okušat će se u sklapanju saveza i pregovaranju s drugim institucijama dok pokušavaju progurati prijedloge zakona o klimatskim promjenama i dezinformacijama.

Igrači će morati prikupljati informacije od stručnjaka na terenu, interesnih skupina i drugih dionika te odabirati najrelevantnije elemente. Morat će brzo donositi odluke i koristiti svoje komunikacijske vještine u političkim raspravama. Tijekom cijele igre igrači će morati raditi zajedno i poticati jedni druge ako žele donijeti odluke koje su u skladu s interesima građana EU-a. Naučit će da ne mogu postupati samo u skladu s vlastitim mišljenjem, nego će morati uzimati u obzir i mišljenja drugih kako bi ostvarili zadovoljavajući rezultat.



Igra se može igrati u Parlamentariju u Bruxellesu te u većini europskih prijestolnica u centrima „Europa Experience”. U tim centrima možete saznati kako Europska unija funkcionira, kako utječe na vaš svakodnevni život i kako vi možete pridonijeti promjenama.

Posjet je besplatan i dostupan na sva 24 službena jezika EU-a, baš kao i [igra uloga](#). Pogledajte popis [centara „Europa Experience”](#) i počnite planirati sljedeću avanturu!

Možete odigrati i jednostavniju inačicu igre: [virtualnu igru uloga](#).

Kratki pregled edukativnih materijala

Svrha ovih edukativnih materijala je poboljšati i nadograditi obrazovni aspekt igre uloga Europskog parlamenta.

Tijekom igre igrači preuzimaju uloge zastupnika u Europskom parlamentu, raspravljaju i oblikuju zakone EU-a. Ovi materijali mogu im pomoći da se učinkovito pripreme, razviju ključne vještine i iskoriste ovo iskustvo na najbolji mogući način – i to i prije i nakon igre.

Za igru se nije potrebno pripremati, no savjetujemo da iskoristite ove materijale kako biste igračima osigurali bolje iskustvo. Materijali su fleksibilni i prilagodljivi jer smo željeli Vama kao nastavniku, edukatoru ili koordinatorskoj grupi omogućiti da odaberete aktivnosti i poglavlja koji najbolje odgovaraju raspoloživom vremenu, dostupnim resursima i potrebama vaše grupe.



Priručnik je podijeljen na dva glavna dijela:

1

PRIJE IGRE

– osnovne informacije i priprema

Pripremna poglavlja pomoći će sudionicima da steknu osnovno znanje o EU-u, Europskom parlamentu i postupku donošenja odluka. Oni sadržavaju i neobvezne aktivnosti za razvoj ključnih vještina za igru te glosar za bolje razumijevanje zakonodavne terminologije.



2

POSLIJE IGRE

– analiza i dodatno učenje

Naglasak je poglavlja poslije igre na završnom razgovoru nakon igre uloga, produbljivanju znanja o zakonodavnom postupku u stvarnosti i materijalima za daljnje učenje i angažman.



PRIPREMA ZA POSJET_

Upoznajte Europsku uniju i Europski parlament

Europska unija ima ključnu ulogu u oblikovanju zakona, politika i svakodnevnog života milijuna ljudi. U ovom poglavlju opisano je što je EU, koje su ključne institucije, kako građani EU-a mogu osigurati da se njihov glas čuje i kako su nadležnosti podijeljene između Unije i njezinih država članica.



Što je EU?

Pogledajte [videozapis o Europskoj uniji](#).

Europska unija je politička i gospodarska unija 27 država članica. Te države, koje povezuju povijest i baština, zajedno promiču mir, stabilnost i blagostanje diljem Europe.

Zahvaljujući tom partnerstvu građani EU-a dijele jedinstveno tržište koje omogućuje slobodno kretanje građana, robe, usluga i kapitala. Također su im zajamčena prava poput prava na rad, studiranje i život u drugoj državi članici. Usto dijele predanost suradnji, demokraciji i ljudskim pravima.

Geslo Europske unije glasi „Ujedinjena u raznolikosti”, što znači da, iako države članice možda imaju različite običaje, kulture i jezike, one rade zajedno kako bi Europa bila snažnija i ujedinjenija.

Kako teče postupak donošenja odluka u EU-u?

Pogledajte [videozapis o donošenju odluka u Europskoj uniji](#).

Izrada novih zakona u EU-u proces je koji uključuje više institucija kako bi se osiguralo pravedno i demokratsko odlučivanje.

Evo kako po koracima izgleda izrada zakona u okviru „institucijskog trokuta EU-a”.

Europska komisija

zastupa zajedničke interese Europe. Sastoji se od tima povjerenika, po jednog iz svake države članice, a svaki od njih odgovoran je za određeno područje politike. Komisija na temelju potreba, istraživanja i povratnih informacija od stručnjaka, građana i nacionalnih vlada predlaže nove zakone.

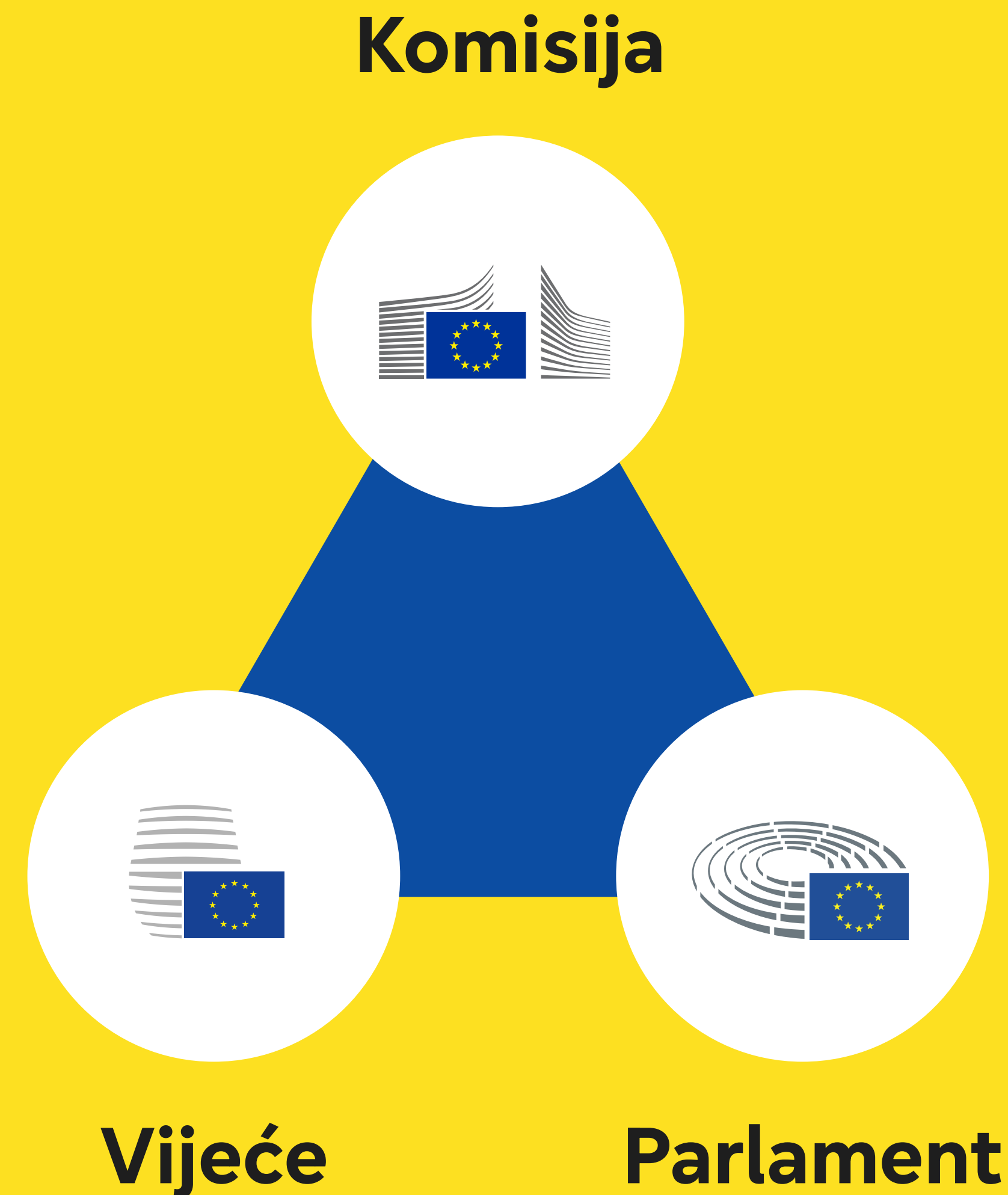
Europski parlament

izravno biraju građani Europske unije – on zastupa građane.

Vijeće Europske unije

predstavlja vlade država članica. Parlament i Vijeće analiziraju prijedloge zakona, raspravljaju o njima i predlažu izmjene. Ako se obje institucije slože, zakon se službeno donosi i primjenjuje u svim državama članicama.

Tako se osigurava da se zakonima EU-a u obzir uzima najbolji interes građana, a da se istodobno poštuju uloge pojedinačnih zemalja.





Kako funkcionira Europski parlament?

Pogledajte [videozapis o tome kako funkcionira Europski parlament](#).

Europski parlament jedino je tijelo EU-a koje izravno biraju građani. Svakih pet godina glasači biraju više od 700 zastupnika u Europskom parlamentu, koji zastupaju otprilike 450 milijuna Europljana.

Zastupnici rade u ime građana te raspravljaju, oblikuju i donose zakone o pitanjima koja su ključna za naš svakodnevni život. Parlament brani slobodu, jednakost i vladavinu prava u cijeloj Uniji te promiče demokraciju i ljudska prava diljem svijeta. On bira predsjednika Europske komisije i brine se da institucije EU-a pravilno obavljaju svoj posao. Zastupnici odlučuju o tome kako se troše sredstva EU-a i odobravaju proračun EU-a.

Europski parlament poveznica je između građana i bitnih odluka.

Koje su ovlasti EU-a?

Pogledajte [videozapis o ovlastima EU-a](#).

EU nema opću vlast – ovlasti (nadležnosti) dijeli s državama članicama. One su podijeljene u tri glavne kategorije:

01. Isključiva nadležnost – odlučuje samo EU

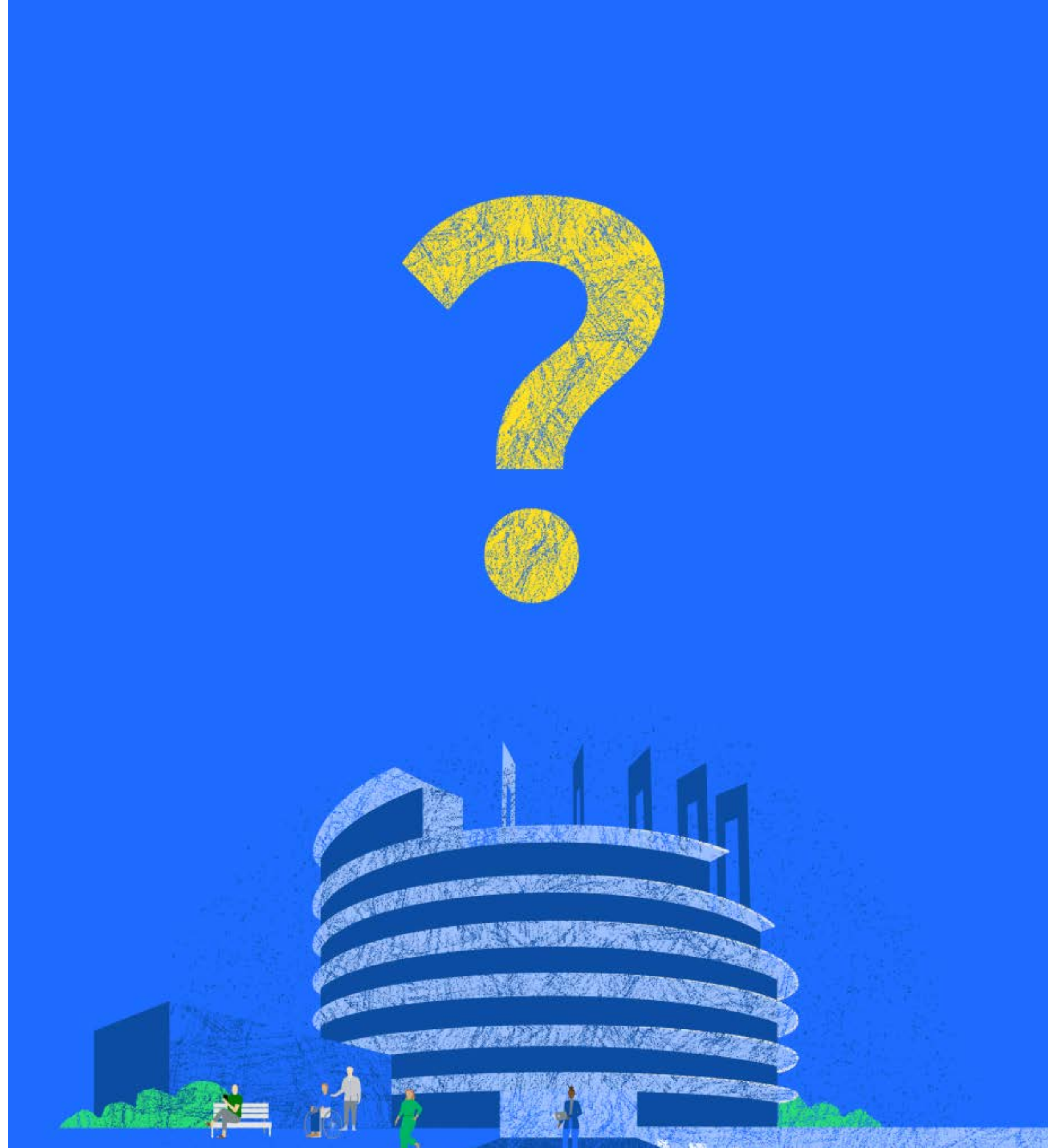
U nekim područjima samo EU može donositi odluke kako bi se osigurala dosljednost u cijeloj Uniji. Neka od tih područja su međunarodna trgovina, pravila tržišnog natjecanja i monetarna politika za euro.

02. Podijeljena nadležnost – EU i države članice surađuju

U drugim područjima EU surađuje s nacionalnim vladama kako bi zajedno oblikovali politike. To je primjerice slučaj u pitanjima energetike, okoliša, prometa, zaštite potrošača, javnog zdravlja i poljoprivrede.

03. Potporna nadležnost – EU osigurava smjernice i sredstva, ali zemlje odlučuju

Neka područja ostaju u nadležnosti država članica, dok EU nudi potporu. Među tim su područjima obrazovanje, turizam, kultura, sport i promicanje zdravlja.



Neobvezna aktivnost: provjerite svoje znanje!

Kviz u nastavku obrađuje većinu tema iz ovog poglavlja. Svako pitanje ima tri moguća odgovora. Dodatne zabavne i obrazovne kvizove o EU-u potražite na stranici [EU I JA](#).

01. Koliko se zvjezdica nalazi na zastavi EU-a?

- A. 6
- B. 12
- C. 27

02. Koje je značenje gesla Europske unije „Ujedinjena u raznolikosti“?

- A. Unija se sastoji isključivo od zemalja sa sličnim kulturama
- B. države članice imaju različite običaje i jezike, ali rade zajedno
- C. svaki građanin EU-a mora govoriti isti jezik

03. Koja od sljedećih sloboda NIJE jedna od četiriju sloboda jedinstvenog tržišta EU-a?

- A. slobodno kretanje robe
- B. slobodno kretanje osoba
- C. slobodno kretanje životinja

04. Koja je uloga Europske komisije?

- A. presuđivati jesu li zakoni prekršeni
- B. predlagati nove europske propise
- C. glasati o zakonima

05. Tko bira zastupnike u Europskom parlamentu?

- A. nacionalne vlade
- B. Europska komisija
- C. građani EU-a

06. Koja institucija predstavlja vlade država članica?

- A. Europska komisija
- B. Europski parlament
- C. Vijeće Europske unije

07. Za koje od navedenih područja EU ima isključivu nadležnost?

- A. međunarodna trgovina
- B. energetika i okoliš
- C. obrazovanje

08. Što je potrebno za pokretanje građanske inicijative?

- A. peticija s 500 potpisa
- B. milijun potpisa građana EU-a
- C. potpora nacionalnog parlamenta

09. Koja izjava najbolje opisuje „podijeljenu nadležnost“?

- A. samo EU odlučuje
- B. države članice mogu ignorirati pravila EU-a
- C. EU i države članice zajedno donose propise

Točan odgovor: 1B, 2B, 3C, 4B, 5C, 6C, 7A, 8B, 9C



Priprema za ulogu zastupnika u Europskom parlamentu

Savjeti i aktivnosti za pripremu igrača

Neki igrači možda nikad nisu igrali igru uloga, a rijetko tko ima iskustva s donošenjem odluka od ključnog značaja za društvo. Stoga se igrači preuzimanjem uloge zastupnika u Europskom parlamentu moraju poslužiti nizom vještina: rad u timu, stjecanje novih znanja, strukturiranje argumenata, zastupanje različitih stajališta, držanje govora i postizanje kompromisa.

U nastavku donosimo sedam korisnih savjeta za igranje igre uloga Europskog parlamenta. Ako nemate mnogo vremena, predlažemo da ih podijelite sa svojom skupinom kao kratak i motivirajući uvod. Savjeti će poslužiti i kao zagrijavanje za produbljenu inačicu, u kojoj nudimo pet neobveznih aktivnosti koje će pomoći igračima da uvježbaju ključne vještine za igru.

Sedam kratkih savjeta za pripremu igrača

01. Budite nepristrani

Kako je riječ o igri uloga, možda ćete morati braniti stajalište s kojim se osobno ne slažete. Iskoristite ovu priliku kako biste uvježbali vještinu razumijevanja različitih gledišta.

02. Upotrebljavajte jasan, jednostavan jezik

„Velike” riječi nemaju uvijek velik učinak. Govorite tako da vas svi razumiju – to je odlika kvalitetnog vodstva. Upotrebljavajte „pravedan” umjesto „pravičan” i „promjena” umjesto „transformacija”.

03. Pazite na svoj ton

Smijete se ne slagati – ali ostanite uljudni. Slušajte druge i dovodite u pitanje njihove ideje, a ne njih kao osobe. „Čujem što govoriš i poštujem tvoje stajalište. Ali, po mom mišljenju...”

04. Oblikujte argumente, a ne mišljenja

Nije dovoljno reći što mislite – objasnite svoj način razmišljanja i popratite ga primjerom. Tako ćete uvjeriti druge. „Smatram da treba zabraniti oglašavanje brze hrane jer je ono usmjereno na djecu, a brza hrana loše utječe na naše zdravlje.”

05. Budite spremni na kompromis

U politici je važno pronaći rješenje, a ne izaći kao pobjednik iz svake rasprave. Razmislite čega biste se mogli odreći kako biste postigli dogovor. Zapamtite da morate slušati s namjerom da razumijete, a ne samo da odgovorite.

06. Ne šutite – vaš glas je važan

Čak i ako niste sigurni, podijelite svoje stajalište. Svatko u Parlamentu može nečime doprinijeti – tako i vi. Vaš doprinos mogao bi biti ključan za pronalazak rješenja!

07. Zapamtite koga predstavljate

Ovo nije obična igra: preuzimate ulogu izabranog predstavnika. Razmislite što bi vaši glasači željeli da učinite ili kažete te što je u najboljem interesu građana EU-a.

Pet neobveznih aktivnosti za vježbanje ključnih vještina

Ovih pet aktivnosti pomoći će sudionicima da razviju vještine koje će im koristiti za igru uloga, kao što su zastupanje tuđeg mišljenja, strukturiranje argumenata, pronalaženje dodirnih točaka te priprema i držanje govora.

Kako pripremiti aktivnosti

Preporučujemo da odaberete aktivnosti koje su najprikladnije za vašu skupinu i pripremite se shodno tome. Glavne teme aktivnosti su politička i socijalna pitanja. Umjesto predloženih tema s popisa u nastavku možete osmisliti i vlastite teme.



Predložene teme za aktivnosti

Možete upotrijebiti ovih osam političkih ili socijalnih pitanja kao teme za aktivnosti u nastavku.

- **Bi li glasanje trebalo biti obvezno za sve građane EU-a?** Bi li povećana izlaznost ojačala demokraciju ili bi se time ograničila osobna sloboda?
- **Bi li brzu modu trebalo zabraniti zbog njezina utjecaja na okoliš?** Brza moda je priuštiva i popularna, ali njezina proizvodnja često šteti okolišu.
- **Treba li zabraniti pristajanje kruzera na malim otocima?** Kruzери donose turizam i prihode malim destinacijama, ali mogu utjecati na okoliš i lokalne zajednice.
- **Bi li trebalo zabraniti oglašavanje brze hrane kao što je zabranjeno oglašavanje duhanskih proizvoda?** Oglašavanje utječe na ponašanje potrošača. Neki kažu da bi ga trebalo ograničiti kako bi se promicale zdrave navike, posebice među mladima.
- **Bi li sadržaj generiran s pomoću umjetne inteligencije trebao biti označen kao takav?** Ako građani ne mogu razaznati što je generirala umjetna inteligencija, kako će vjerovati onome što vide i čitaju – i tko bi trebao snositi odgovornost za to?
- **Bi li trebalo zabraniti sve oglašavanje kojim se ciljaju djeca?** Djeci je potrebna posebna zaštita jer su podložna utjecajima. Treba li ih zaštititi zabranom ciljanog oglašavanja?
- **Bi li trebalo uvesti stroža pravila za influencers koji promiču proizvode?** Mnogi influenceri reklamiraju proizvode mladoj publici. Treba li uvesti stroža pravila kako bi se zajamčilo transparentnost i sigurnost?
- **Bi li javni prijevoz u svim većim europskim gradovima trebao biti besplatan?** Besplatni javni prijevoz pomogao bi u smanjenju nejednakosti, prometa i emisija, no otvorena su pitanja financiranja i izvedivosti.

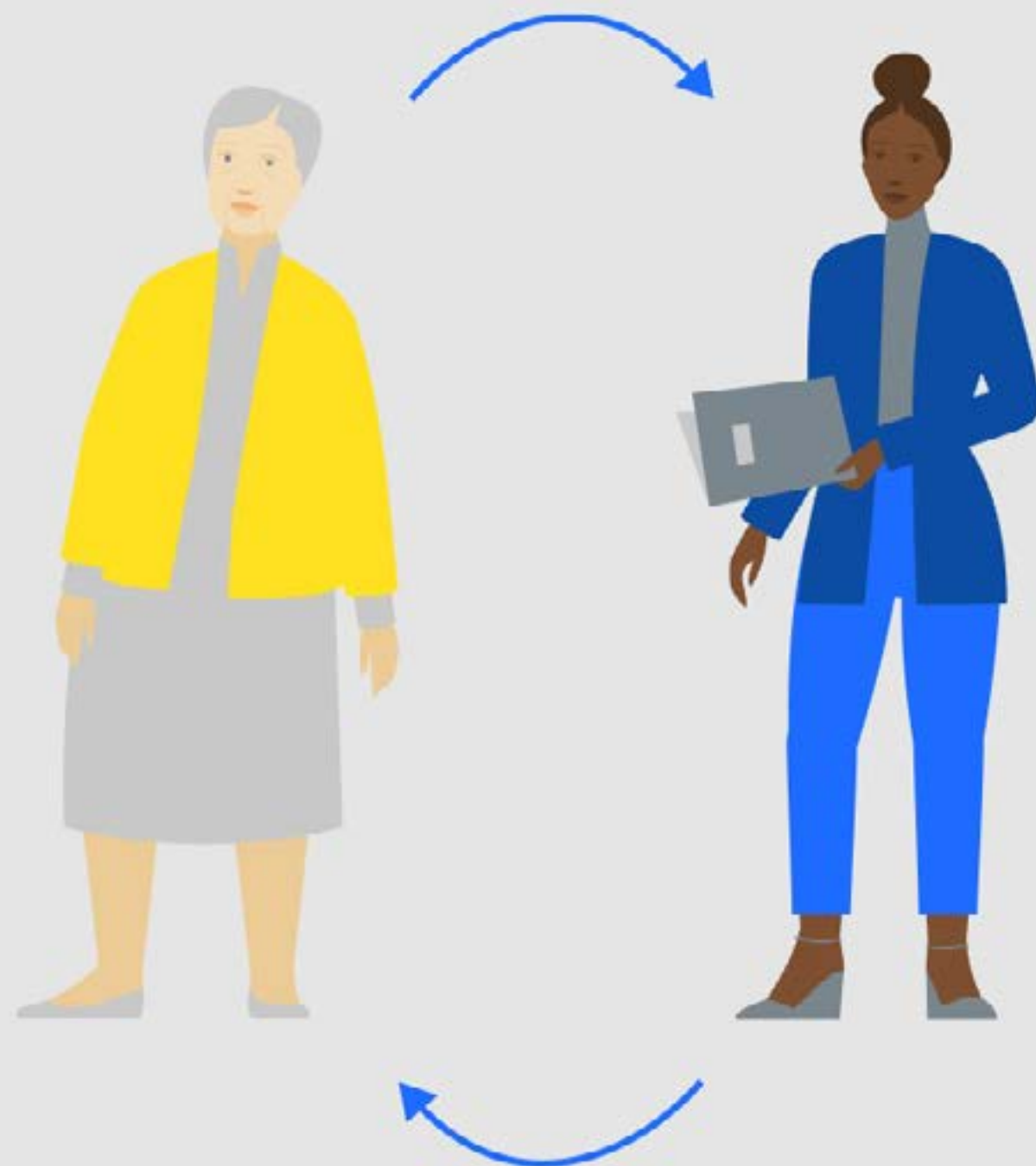
1. Zamjena stavova: raspravljanje s različitim stajališta

Sudionici uče kako zastupati mišljenja koja se razlikuju od njihovih. Primjeri izjava u [Prilogu I.](#)

- 01.** Pripremite izjave i podijelite sudionike u parove ili skupine od četvero. Svaki par ili skupina dobiva jednu izjavu o političkoj ili socijalnoj temi.
- 02.** Polovina para/skupine ZAGOVARA izjavu, a druga polovina joj se PROTIVI – čak i ako se to ne poklapa s njihovim stavom.
- 03.** Nakon pet minuta zamijenite uloge tako da svaka strana zastupa suprotan stav. Navedite sudionike da pokušaju pronaći nove argumente ili dodatno razrade postojeće.

Povratne informacije i analiza

- Je li bilo teško zastupati mišljenje s kojim se ne slažete?
- Kako vam je bilo promijeniti stajalište?
- Koji je bio najteži dio aktivnosti?
- Što ste naučili iz ovog iskustva?



2. Oblikovanje snažnih argumenata: formula od tri koraka

Sudionici uče kako logično i uvjerljivo iznositi svoja stajališta. Primjeri izjava u [Prilogu I](#).



01. Pripremite izjave koje igrači mogu izvlačiti. Predstavite im formulu za uvjerljiv argument u tri koraka. Možete iskoristiti sljedeći primjer ili navesti vlastiti.

- **Tvrdnja:** što mislite? *Javni prijevoz u svim europskim gradovima trebao bi biti besplatan.*
- **Obrazloženje:** zašto to mislite? *Time bi se znatno smanjilo onečišćenje, a svi bi si građani mogli svakodnevno pružiti prijevoz.*
- **Primjer:** što podupire vaš argument? *Manji broj automobila na cesti i bolja kvaliteta zraka koristit će i okolišu i društvu. To je bio slučaj u Tallinnu nakon što su političari odlučili da će javni prijevoz biti besplatan.*

02. Dajte svakom sudioniku nasumično izabranu izjavu. Imaju jednu minutu za pripremu argumenta s pomoću formule.

03. Sudionici u parovima s pomoću formule govore u prilog izjavi i protiv nje.

Povratne informacije i analiza

- Je li bilo teško slijediti korake?
- Kako ova struktura pomaže da argument bude uvjerljiviji?
- Koji je bio najteži dio aktivnosti?
- Što ste naučili iz ovog iskustva?

3. Umjetnost postizanja kompromisa: pronalaženje dodirnih točaka

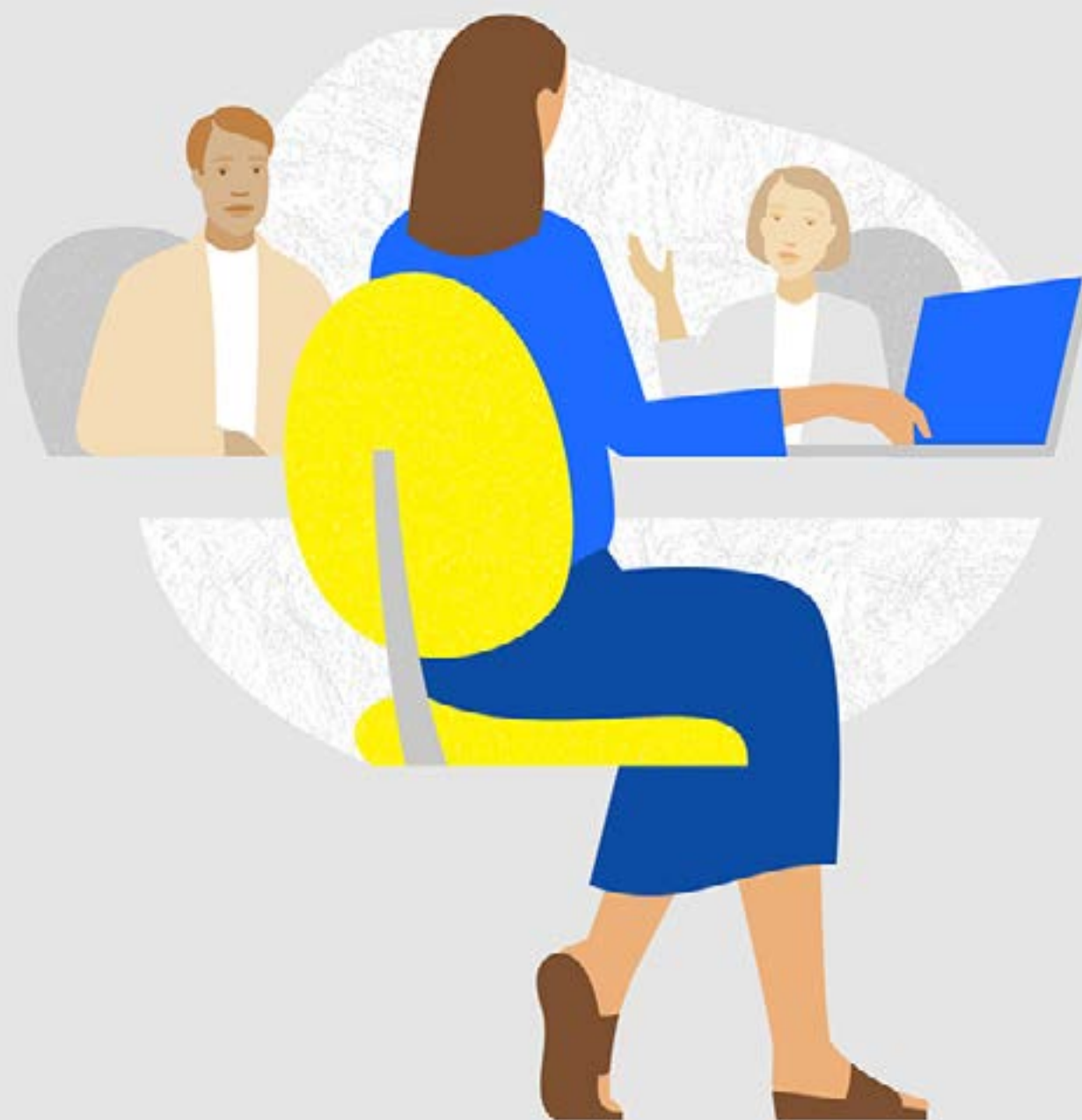
Sudionici uče kako postići kompromis u oblikovanju zakonodavstva.

Primjeri izjava u [Prilogu I](#).

- 01.** Podijelite sudionike u skupine od četvero ili u jednake skupine. Iznesite kontroverznu izjavu, na primjer: *treba zabraniti oglašavanje brze hrane kao što je zabranjeno oglašavanje duhanskih proizvoda.*
- 02.** Podijelite skupine na dvije strane. Njihov cilj? Pronaći kompromis koji obje strane mogu podržati.
- 03.** Svaka strana ima pet minuta za pripremu i razgovor o svojim fleksibilnim i čvrstim stajalištima.
- 04.** Zatim obje skupine pregovaraju 10 minuta kako bi postigle kompromis. Ako se u tom vremenu ne dogovore, „zakon“ se odbija.

Povratne informacije i analiza

- Je li bilo jednostavno postići kompromis?
- Koje su vam strategije pomogle?
- Koji je bio najteži dio aktivnosti?
- Što ste naučili iz ovog iskustva?





4. Razmišljanje u hodu: brza rasprava

Sudionici razvijaju vještinu brzog zaključivanja.
Primjeri izjava u [Prilogu I](#).

- 01.** Pripremite kratke izjave koje igrači mogu izvlačiti.
Podijelite sudionike na parove.
- 02.** Jedan igrač nasumično izvlači izjavu i ima 30 sekundi za govor u prilog izjavi ili protiv nje.
- 03.** Drugi igrač ima 30 sekundi da odgovori protuargumentom.
- 04.** Prvi igrač 15 sekundi odgovara na protuargument, a zatim drugi igrač ima svojih 15 sekundi.
- 05.** Otvorena rasprava od 30 sekundi. Zadnji u paru koji može odmah odgovoriti na protuargument je pobjednik.
- 06.** Sljedeći par izvlači izjavu i započinje novi krug.

Alternativni oblik: podijelite sudionike u skupine od troje. Dvoje igrača raspravlja dok treći kontrolira vrijeme i odlučuje tko je iznio snažnije argumente. Zamijenite uloge nakon svakog kruga.

Povratne informacije i analiza

- Je li bilo teško smisliti argumente?
- Je li stres pomogao ili odmogao?
- Koji je bio najteži dio aktivnosti?
- Što ste naučili iz ovog iskustva?

5. Dojmljiva retorika: kako pripremiti i održati govor

Sudionici uče kako pripremiti te samopouzdana i jasno održati govor.

Dijagram za pripremu govora u [Prilogu II.](#)

01. Pripremite izjave za skupine. Za početak im objasnite tri ključna elementa dojmljiva govora.

- **Udica:** privucite pozornost od početka.
Svakog se dana tone savršeno jestive hrane bacaju, a milijuni ljudi ne mogu si priuštiti sljedeći obrok. Zamislite kako prolazite pokraj supermarketa u vrijeme zatvaranja znajući da se ondje svježi kruh, voće i povrće bacaju u smeće dok obitelji u blizini gladuju.
- **Poruka:** jasno iznesite svoj argument. *Supermarketima treba uvesti obvezu doniranja neprodane hrane dobrotvornim organizacijama umjesto da je bace. To je jednostavno i učinkovito rješenje i za rasipanje hrane i za nesigurnost opskrbe hranom. Mnoge trgovine već to dobrovoljno čine, no bez zakonske obveze previše hrane i dalje završava na odlagalištu.*
- **Poziv na djelovanje:** završite moćnim zaključkom. *Nitko ne bi smio gladovati dok ima više nego dovoljno hrane za sve. Uvođenjem zakonske obveze doniranja hrane suzbit ćemo glad, smanjiti otpad i stvoriti pravednije društvo. Vrijeme je da otpad pretvorimo u nadu. Učinimo to!*

02. Podijelite sudionike u skupine od po dvoje do četvero. Svakoj skupini zadajte političku ili socijalnu temu.

03. Svaka skupina priprema jednogminutni govor prema navedenoj strukturi.

04. Dobrovoljac iz svake skupine drži govor.

Povratne informacije i analiza

- Što je bilo uspješno? Uputite barem jedan pozitivni komentar svakom govorniku.
- Je li struktura pomogla govornicima da se drže teme?
- Zašto su ton, tempo i govor tijela važni?
- Koji je bio najteži dio aktivnosti?
- Što ste naučili?



Glosar za posjet

Za igranje uloge zastupnika u Europskom parlamentu treba naučiti vokabular europske politike. Odabrali smo 11 ključnih termina koji će pomoći igračima da se snađu u Europskom parlamentu i samouvjereno odigraju igru uloga.

Da bi učenje termina bilo zabavnije i interaktivnije, pripremili smo i igru „jezični bingo” – savršenu za putovanje autobusom ili vlakom do centra „Europa Experience”!

11 važnih termina

Amandman

Izmjena predloženog propisa prije njegova službenog donošenja.

Čitanje

Prvo čitanje je početna faza zakonodavnog postupka u kojoj Vijeće, s jedne strane, i zastupnici, s druge strane, analiziraju prijedloge koje je podnijela Europska komisija i raspravljaju o njima. Tijekom prvog čitanja Europski parlament razmatra prijedlog Komisije i može ga odobriti bez izmjena ili ga izmijeniti.

Članak

U zakonodavnom postupku EU-a, zakon (poznat kao „direktiva”) sastoji se od više članaka, od kojih je svaki posvećen konkretnom pitanju ili detalju. Svi članci zajedno čine komplet pravila koja su utvrđena ili uređena direktivom.

Direktiva

Direktiva je skup uputa Europske unije kojima se državama članicama određuje što trebaju postići, ali one same mogu odlučiti o tome kako će to učiniti. Razlikuje se od uredbi EU-a, kojima se definiraju prava i obveze koji se izravno i ujednačeno primjenjuju u svim državama članicama.

Izvjestitelj

Izvjestitelj je zastupnik u Europskom parlamentu kojeg je odbor zadužen za konkretan prijedlog zakona odabrao da predvodi analizu tog prijedloga. On sastavlja izvješće o prijedlogu zakona u kojemu sažima razloge za izmjenu prijedloga i predlaže preporučene izmjene. Usto koordinira i vodi rasprave unutar odbora te pomaže u prikupljanju povratnih informacija od drugih zastupnika.

Izvjestitelj „u sjeni”

Klub koji nema glavnog izvjestitelja imenuje izvjestitelja „u sjeni”. Izvjestitelji „u sjeni” usklađuju svoje stajalište o nekom predmetu unutar odbora dok analiziraju prijedlog zakona usporedno s glavnim izvjestiteljem. Tako nastoje osigurati da se stajalište njihova kluba uzme u obzir u tekstu prijedloga.

Mandat

Mandat je ovlast ili uputa dana pojedincu ili skupini za izvršenje konkretnih zadataka ili odgovornosti. U EU-u mandat mogu dobiti pregovarači za zastupanje Parlamenta u pregovorima ili rad na konkretnom cilju u ime odbora.

Odbor

Odbor je skupina zastupnika u Europskom parlamentu koji su specijalizirani za određeno područje, primjerice okoliš, trgovinu ili vanjske poslove. Odbori razmatraju prijedloge zakona, unose amandmane i raspravljaju o važnim pitanjima prije nego što ta pitanja dospiju na dnevni red Parlamenta.

Plenarna sjednica

Mjesečna sjednica na kojoj se svi zastupnici u Europskom parlamentu sastaju u vijećnici kako bi raspravljali i glasali o novim zakonima. To je završni korak prije nego što zakoni stupe na snagu.

Trijalog

Trijalog je neformalni sastanak predstavnika triju institucija EU-a (Parlamenta, Komisije i Vijeća). Trijalozima se mogu organizirati u bilo kojoj fazi zakonodavnog postupka. Cilj trijaloga je pronaći kompromis o amandmanima zakonodavnog prijedloga, o kojima se Parlament i Vijeće trebaju složiti.

Zastupnik u Europskom parlamentu

Kraće zvan „zastupnik”. U igri uloga svi su igrači zastupnici u Europskom parlamentu.

Neobvezna aktivnost – Jezični bingo

Naučite terminologiju kvadrat po kvadrat! Aktivnost je osmišljena tako da potiče brzo razmišljanje i aktivno slušanje. Usto će pomoći igračima da razumiju ključne termine i lakše ih se prisjete tijekom igre uloga.

Primjer kartica u [Prilogu III.](#)

- 01.** Pobrinite se da sudionici imaju olovke i nešto po čemu mogu pisati. Zamolite ih da nacrtaju polje od 3x3 kvadrata, dovoljno velikih da se u njih nešto može napisati.
- 02.** Pročitajte glosar – i termine i njihove definicije.
- 03.** Sudionici nasumično ispunjavaju svoje kartice za bingo s devet termina iz glosara.
- 04.** Edukator/koordinator skupine nasumično čita pojednostavnjene definicije umjesto samih termina.
- 05.** Prvi igrač koji popuni okomiti, vodoravni ili dijagonalni niz viče „bingo!”
- 06.** Za napredne skupine: da bi pobijedili, igrači moraju i točno definirati termine.

U nastavku su pojednostavnjene definicije termina za jezični bingo, koje se koriste nakon čitanja detaljnijih definicija. Kad igranje binga završi, možete u glosaru potražiti objašnjenja.

- **Amandman:** izmjena ili dopuna prijedloga zakona prije njegova donošenja.
- **Čitanje:** korak u zakonodavnom postupku kada se prijedlog analizira i šalje na glasanje.
- **Članak:** dio direktive/zakona u kojem je sadržano jedno specifično pravilo ili tema. Zajedno ti dijelovi čine potpun zakon.
- **Direktiva:** vrsta zakona EU-a kojim se državama propisuje što moraju postići, ali im se prepušta odluka o tome kako to učiniti.
- **Izvjestitelj:** zastupnik imenovan da predvodi rad na prijedlogu zakona, piše izvješća i predlaže izmjene.
- **Izvjestitelj „u sjeni”:** zastupnik iz drugog kluba zastupnika koji sa izvjestiteljem radi na prijedlogu zakona kako bi zastupali stajalište Parlamenta.
- **Mandat:** službena uputa koja nekome omogućuje da pregovara ili govori u ime drugih.
- **Odbor:** skupina zastupnika koji rade na određenoj temi, primjerice okolišu ili trgovini. Oni analiziraju prijedloge i predlažu izmjene.
- **Plenarna sjednica:** sastanak svih zastupnika u Europskom parlamentu na kojem se raspravlja, donose odluke i glasa o zakonima.
- **Trijalog:** neformalni pregovori između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije kako bi se postigao dogovor o novom zakonu.
- **Zastupnik:** skraćeni naziv za zastupnike u Europskom parlamentu.

NAKON POSJETA_

Odlično!

Nadamo se da ste uživali u igri uloga Europskog parlamenta! Ovo poglavlje posvećeno je završnom razgovoru nakon igre uloga, produbljivanju znanja o zakonodavnom postupku u stvarnosti i materijalima za daljnje učenje. Igrače se također nastoji potaknuti da se angažiraju na temelju iskustva iz igre i preuzmu aktivniju ulogu u svojoj zajednici i/ili u demokratskim postupcima općenito.





Završni razgovor

Igra uloga intenzivna je, zanimljiva i ponekad čak pomalo kaotična – baš kao i prava politika! Dva sata raspravljanja, donošenja odluka i pregovaranja često ostavljaju snažan utisak na igrače.

Ako se odvoji vrijeme za analizu, vjerojatnije je da će to iskustvo rezultirati dugoročnim znanjem. Završni razgovor sa sudionicima prilika je da razmislite o igri, analizirate iskustvo i steknete uvid u to što su igrači naučili.

Preporučujemo da okupite igrače odmah nakon igre ili koji dan nakon što su igrali igru uloga. Neobvezne aktivnosti u nastavku naši su prijedlozi; slobodno ih prilagodite ili po volji dodajte vlastite završne razgovore.

Kako voditi završni razgovor?

Svrha završnog razgovora je pomoći sudionicima da donesu zaključke o samom iskustvu i svojem doživljaju te saslušaju stajališta svojih suigrača i potaknuti daljnje rasprave te razmjenu iskustava među sudionicima.

01. Postavite cijeloj grupi dva-tri jednostavna pitanja poput sljedećih.

- Što vas je najviše iznenadilo ili zabavilo?
- Jeste li tijekom igre promijenili mišljenje? Zašto?
- Jeste li tijekom igre propitkivali vlastite odluke? Zašto?
- Jeste li mislili da morate prihvatiti prijedloge predstavnika građana ili organizacija?
- Što vam je bilo teško?
- Što biste sljedeći put promijenili?

Ako želite postaviti opsežnija pitanja, predlažemo sljedeća.

- Što vam je bilo teško dok ste igrali ulogu koja možda ne odražava vaše osobno stajalište?
- Kako ste donosili grupne odluke? Je li bilo neslaganja?
- Što vam je sad jasnije o politici ili EU-u?
- Jesu li pregovori i kompromisi nužni u svakodnevnom životu i zašto?
- Koji je bio najteži dio igre?
- Jeste li doživjeli prosvjetljenje ili nešto bolje shvatili?

02. Pozovite nekoliko dobrovoljaca da podijele svoje odgovore.

Neka ozračje bude opušteno – nitko nije obvezan govoriti. Ako želite da završni razgovor bude interaktivniji, možete zamoliti sve sudionike da, ako je to moguće, jednom riječju odgovore na pitanja. Dobrovoljce možete pozvati da detaljnije obrazlože svoje odgovore pitanjima poput „zašto?” ili „zašto si odabrao/odabrala tu riječ?”

- Opišite jednom riječju svoj klub zastupnika.
- Opišite jednom riječju kako ste se osjećali tijekom pregovora.
- Opišite jednom riječju najteži dio igre.
- Opišite jednom riječju što ćete najviše pamtiti iz ove igre.

Ovo su samo prijedlozi; slobodno dodajte vlastita pitanja.

03. Sažmite zaključak.

Podsjetite skupinu da je ova igra pojednostavnjena inačica postupka donošenja zakona EU-a, ali da su rasprave, dileme i kompromisi sastavni dio stvarnog rada političara.

Zakonodavni postupak ukratko

Europska unija donosi odluke i zakone koji utječu na svakodnevni život više od 450 milijuna ljudi. No, kako to zapravo izgleda?

Igra uloga omogućuje igračima da dožive pojednostavniju inačicu postupka donošenja zakona EU-a. Sad je vrijeme da pobliže sagledamo kako taj postupak izgleda u stvarnosti.

Za one koje zanima kratak sažetak idealna je ubrzana inačica. Oni koji žele znati više o postupku i njegovim glavnim elementima mogu pročitati produbljenu inačicu koja se nalazi niže u tekstu.



Zakonodavni postupak EU-a: kratki sažetak

Kao što su igrači doznali tijekom igre uloga, Europska komisija odgovorna je za predlaganje novog zakonodavstva EU-a.

Ovisno o području koje se obuhvaća zakonom, prijedlog se dodjeljuje određenom odboru u Europskom parlamentu. Odbor odlučuje koji će klub zastupnika imenovati jednog od svojih članova izjaviteljem za predmet. Izjavitelj predvodi rad na prijedlogu i blisko surađuje s izjaviteljima „u sjeni“, koji su također odabrani iz redova klubova zastupnika. Cilj je definirati stajalište većine u Parlamentu o predloženom zakonu.

Parlament ne može donijeti zakon bez suglasnosti Vijeća i obrnuto. Te su dvije institucije u tom smislu ravnopravne: prijedlog postaje zakon tek kada se i Parlament i Vijeće usuglase. Igra uloga završila je u prvom čitanju, ali u stvarnosti zakonodavni prijedlozi mogu ići na drugo čitanje. Ako nakon pregovora u drugom čitanju Parlament i Vijeće i dalje ne mogu postići dogovor o tekstu, u trećem čitanju osniva se „odbor za mirenje“ s predstavnicima iz obje institucije. Taj je postupak iznimka i provodi se u slučaju vrlo složenih predmeta.

Nakon što se postigne dogovor, o prijedlogu se, u bilo kojoj fazi postupka, mora u konačnici glasati i u punom sazivu Parlamenta na plenarnoj sjednici i u Vijeću. Ako zastupnici u Europskom parlamentu i Vijeće odobre prijedlog, on službeno postaje zakon. Prijedlog zakona odbacuje se ako ne dobije većinu glasova u nekoj od institucija.





Nakon što se prijedlog odobri, na nacionalnoj razini mora biti uvršten u nacionalne zakone država članica. Taj se postupak zove „prenošenje“, a time se svakoj državi članici omogućuje da odabere najbolji način za provedbu direktiva EU-a u skladu sa svojim nacionalnim zakonima te u korist svojih građana.

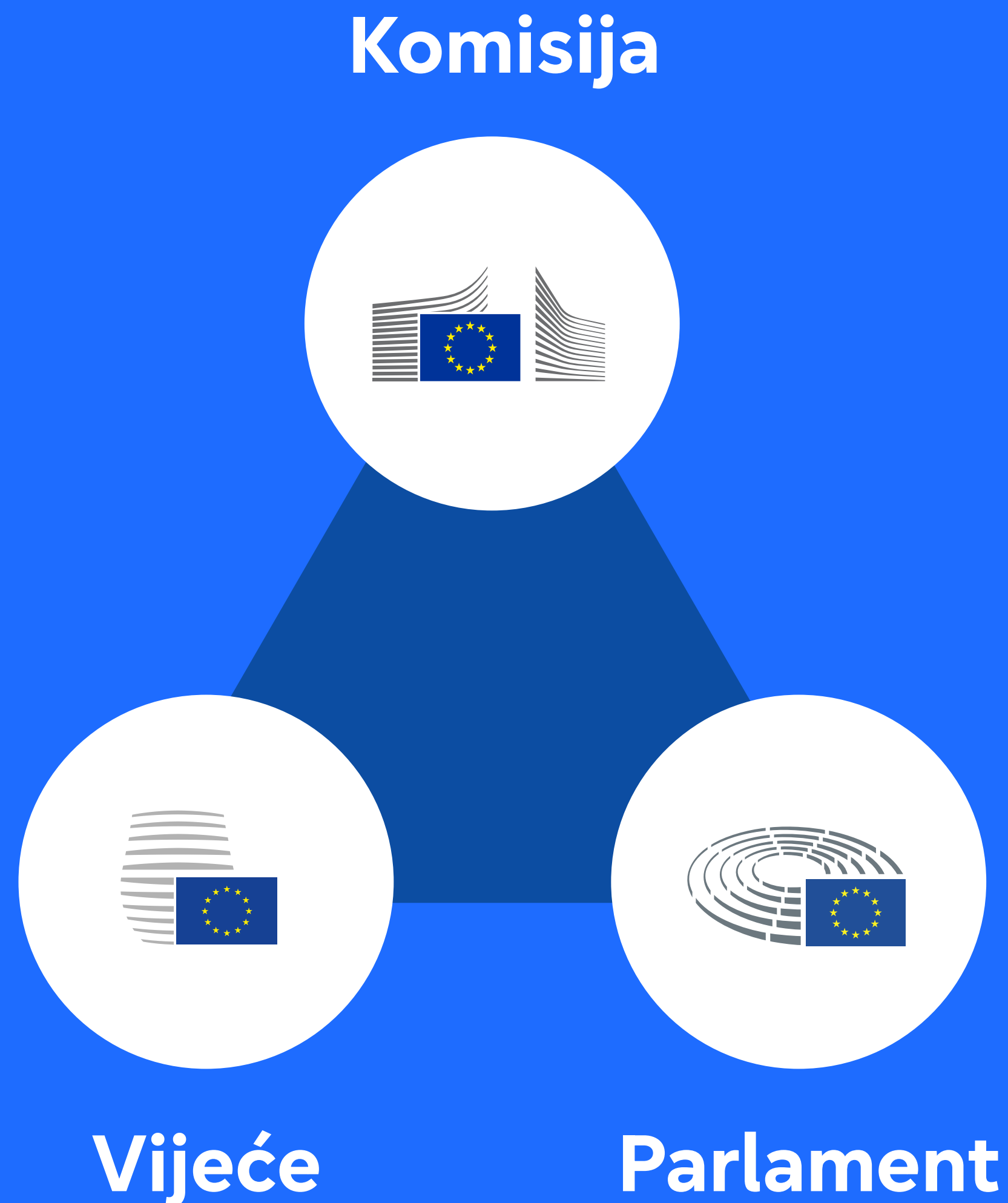
U sklopu igre igrači su razgovarali s građanima, organizacijama i stručnjacima kako bi izvršili svoj zadatak. Ti su sastanci održani u Bruxellesu ili u izbornim jedinicama diljem Europe. To je zapravo jedna od najvažnijih zadaća zastupnika u Europskom parlamentu. Moraju saslušati različite stručnjake i dionike te sudjelovati u saslušanjima i misijama za utvrđivanje činjenica, a zatim sve to uzeti u obzir pri donošenju odluka kako bi razumjeli kako određeni zakon utječe na Europljane.

Zakonodavni postupak EU-a: produbljena inačica

Tri su ključne institucije odgovorne za zakonodavstvo u Europskoj uniji. To su Europska komisija, Europski parlament i Vijeće Europske unije. Te su institucije odgovorne za oblikovanje zakonodavstva Unije i odlučivanje o njemu, no svaka ima svoju ulogu.

Komisija ima pravo na zakonodavnu inicijativu, što znači da je glavni akter u predlaganju novih zakona. Nakon što Komisija predloži novi zakon, Parlament i Vijeće zajedno odlučuju o sadržaju prijedloga u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom. Nakon što primi od Komisije zakonodavni prijedlog, Parlament ga dodjeljuje odboru ili odborima koji se bave temom tog prijedloga. Na primjer, zakonodavni prijedlog u području klimatske politike dodijelio bi se Odboru za okoliš, klimu i sigurnost hrane.

Koordinatori odbora odlučuju kojem će se klubu zastupnika taj prijedlog dodijeliti. Odabrani klub zastupnika zatim imenuje „izvjestitelja” koji sastavlja izvješće u ime odbora. Ostali klubovi zastupnika imenuju izvjestitelje „u sjeni” koji prate napredak sastavljanja izvješća. Oni pregovaraju i blisko surađuju s izvjestiteljem na nacrtu stajališta Parlamenta o tom prijedlogu. Pritom nastoje uključiti mišljenja svih klubova zastupnika i tako osigurati podršku većine na plenarnoj sjednici.



Odbor može unijeti izmjene (amandmane) u prijedlog Komisije. O svakoj se izmjeni pojedinačno raspravlja, pregovara i glasa unutar odbora. Potom slijedi konačno glasanje. Ako na konačnom glasanju odbor glasa za taj prijedlog, on se, s izmjenama ili bez njih, šalje na plenarnu sjednicu Parlamenta na novu raspravu. Zatim svi zastupnici mogu glasati o tome treba li prijedlog izmijeniti, prihvatiti ili odbiti. Ako ga Parlament odobri, prijedlog se šalje Vijeću.

Vijeće, kao i Parlament, prima prijedlog Komisije u isto vrijeme kako bi ga i ono pregledalo. Taj čitav postupak naziva se „prvo čitanje“, a završava nakon što Parlament i Vijeće prihvate (izmijenjeni) prijedlog.



Parlament surađuje s brojnim osobama, institucijama, industrijskim sektorima, pa čak i nacionalnim parlamentima kako bi iz svih kutova sagledao prijedlog novog zakona. Među njima su stručnjaci i građani svih dobi na koje taj zakon može utjecati.

Istovremeno i Parlament i Vijeće moraju imati na umu da moraju raditi zajedno ako žele da taj prijedlog postane zakon. Naime, obje institucije moraju odobriti istu verziju prijedloga. Stoga moraju raditi zajedno i pronaći zajedničko stajalište, čak prije prvog glasanja, s pomoću mehanizma koji se naziva „trijalog“.

Znamo da zvuči poput magične formule, no zapravo se nešto slično događa u bilo kojoj zajednici ili obitelji. Sjedne se za stol, razgovara i traži rješenje prihvatljivo za sve – to je bit demokratskog dijaloga.

Dakle, trijalog odnosno neformalni sastanak se uvodi kako bi se postigao dogovor ili kompromis. Tijekom trijaloga pregovarački timovi Parlamenta i Vijeća, uz potporu Komisije, raspravljaju i postižu dogovor o kojemu se glasa na plenarnoj sjednici.

Ako ga Parlament odobri, dogovor potom treba odobriti i Vijeće. Tim se „loptanjem“ između dviju institucija osigurava da se zakonski prijedlozi pažljivo ocijene te da ih prihvate izravno odabrani predstavnici građana (Europski parlament) i države članice (Vijeće).

Ako se Parlament i Vijeće ne mogu dogovoriti u prvom čitanju, prijedlog ide na drugo, pa čak i na treće čitanje, kad na scenu stupa formalni i složeniji mehanizam pregovaranja koji se naziva „mirenje“. U praksi se o većini zakonskih prijedloga odluči u prvom čitanju.

Jednostavno, zar ne?

Postoje još neki elementi zakonodavnog postupka. Riječ je detaljima i međufazama koji su opisani u nastavku.

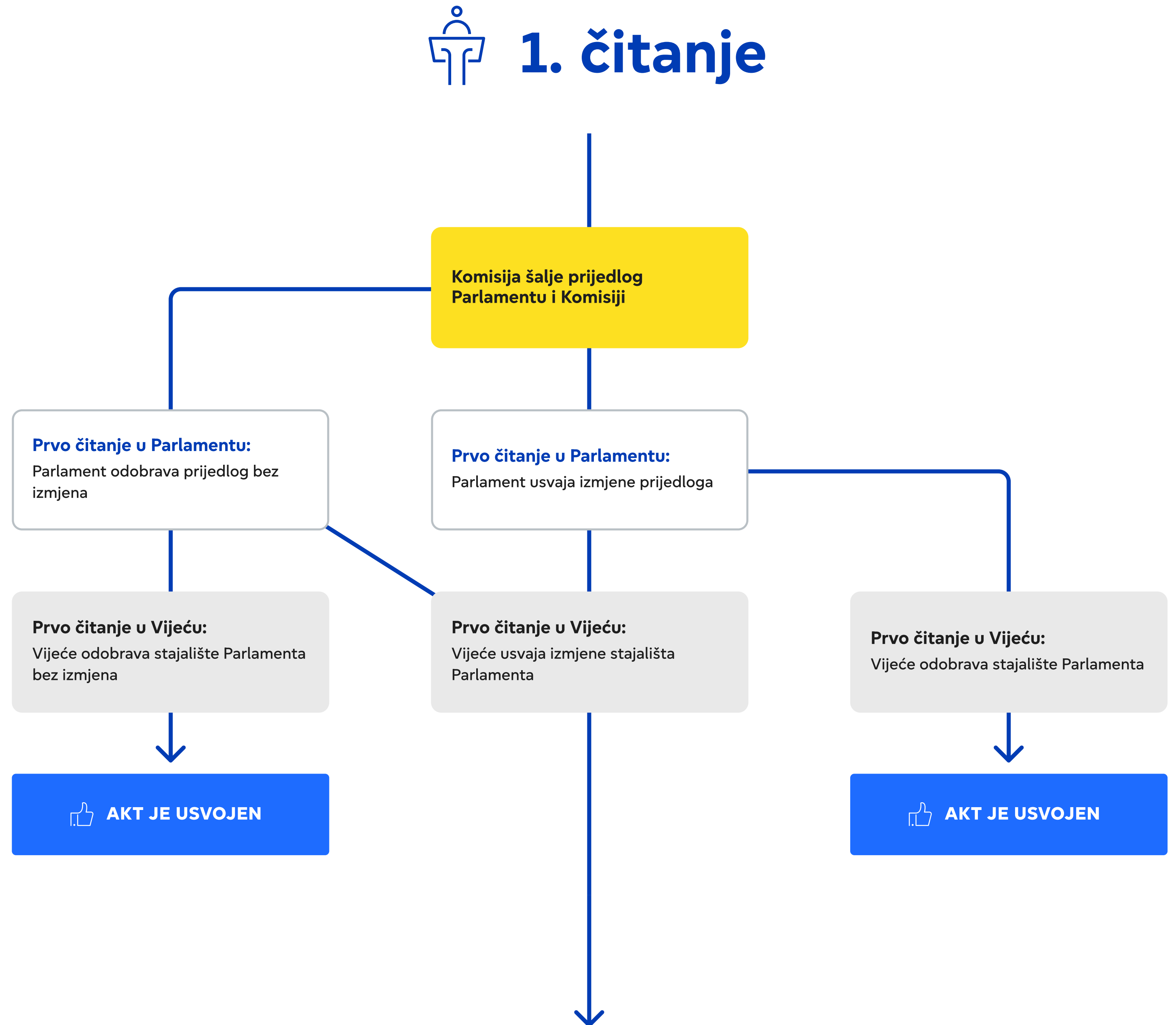


Faze zakonodavnog postupka EU-a

1. čitanje

Europska komisija predlaže zakonodavstvo, a Europski parlament i Vijeće Europske unije potom razmatraju prijedlog.

- Ako ga Parlament i Vijeće prihvate bez izmjena, akt se usvaja.
- Ako Parlament predloži izmjene, Vijeće ih može prihvatiti (i akt se usvaja) ili odbiti. U tom slučaju Vijeće usvaja svoje „stajalište u prvom čitanju” i vraća ga Parlamentu.



2. čitanje

Parlament razmatra stajalište Vijeća.

Pritom ima tri opcije: može ga prihvatiti (akt se usvaja), odbiti (akt se ne usvaja) ili izmijeniti.

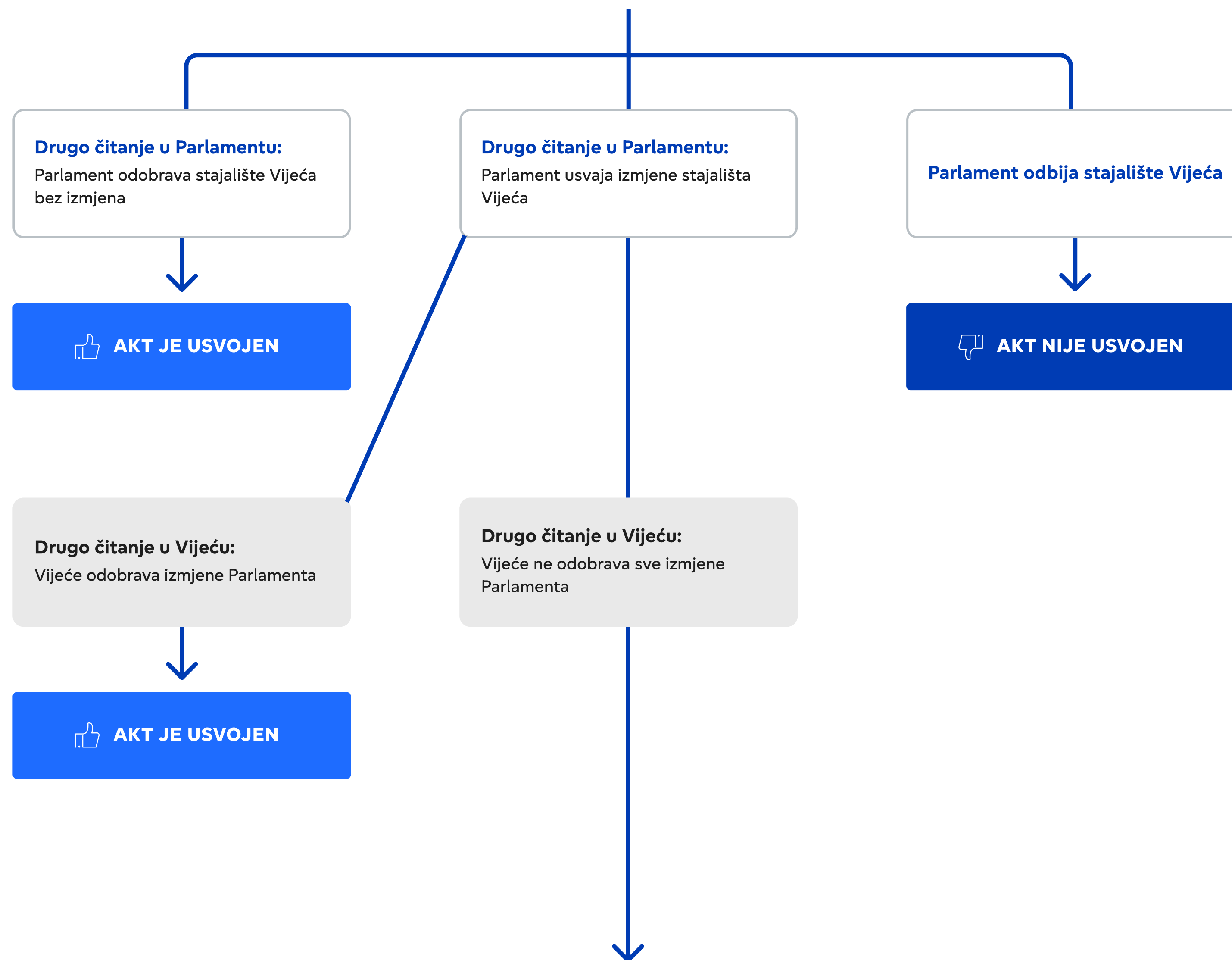
Ako Parlament predloži izmjene, onda ih Vijeće mora razmotriti:

- ako Vijeće odobri sve amandmane Parlamenta, akt se usvaja.
- ako Vijeće ne prihvati sve izmjene, onda slijedi faza mirenja (3. čitanja).

Važna napomena: u ovoj fazi Parlament može odbiti ili uvesti izmjene samo apsolutnom većinom, ne većinom prisutnih.



2. čitanje

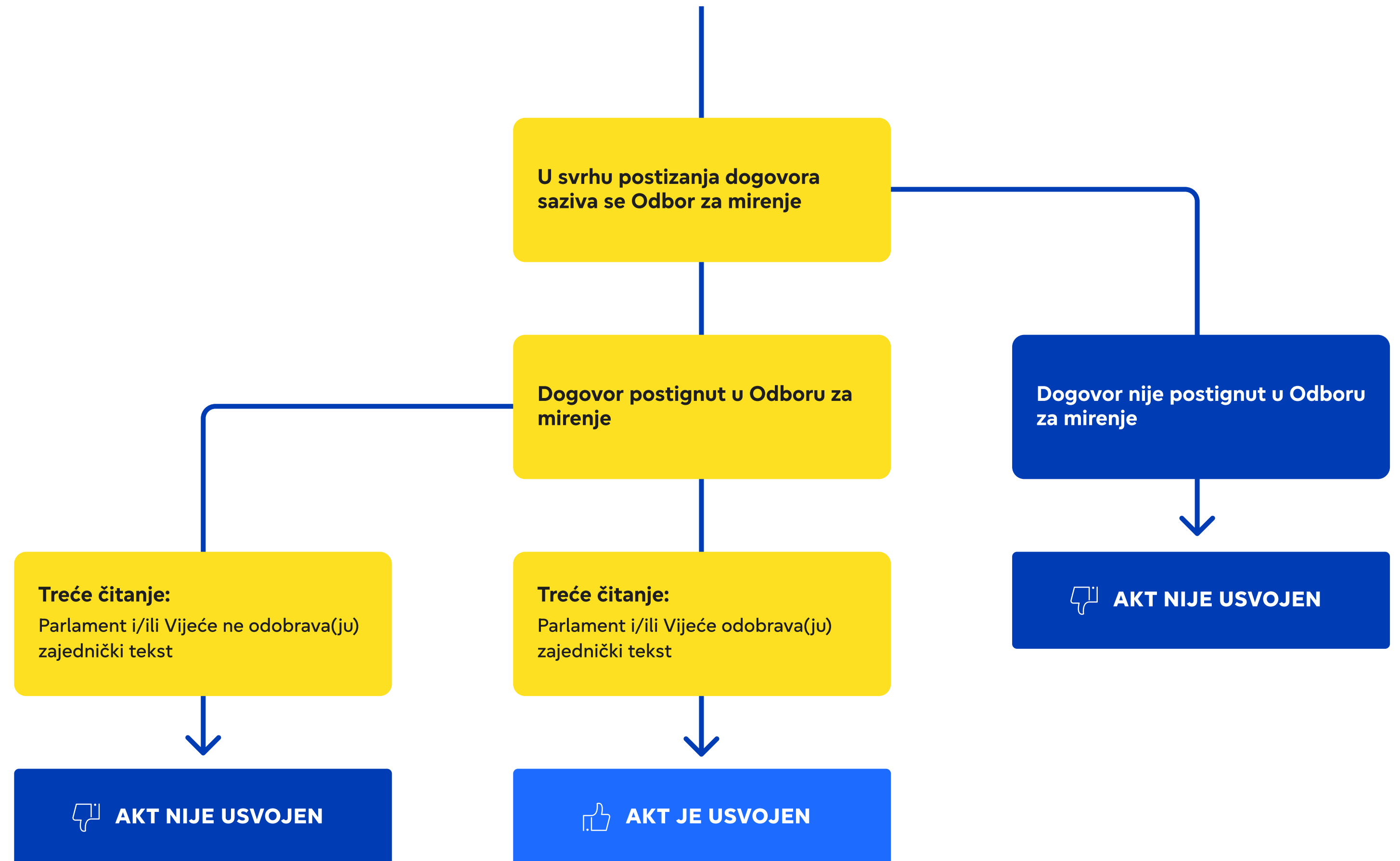


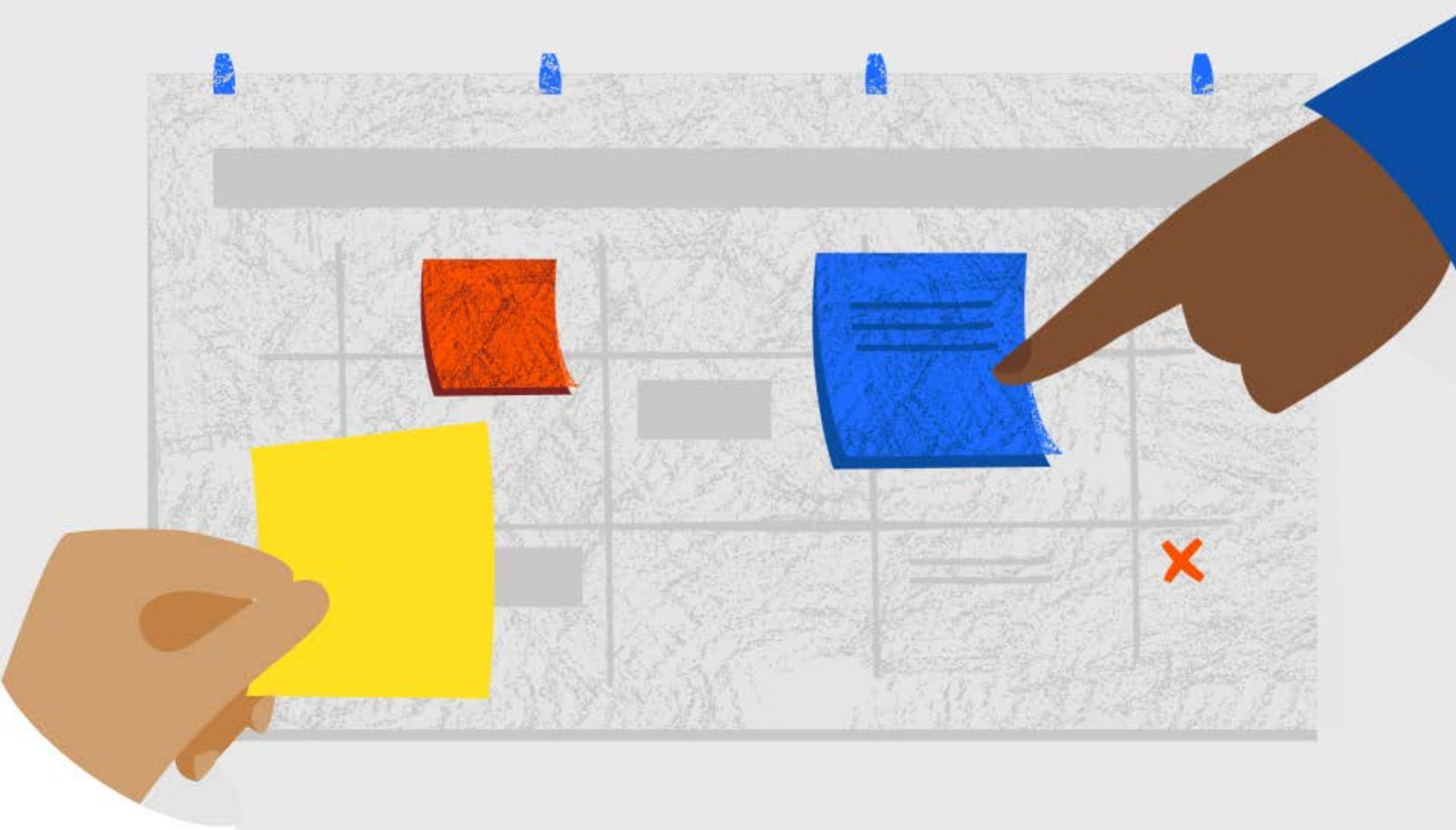
3. čitanje (faza mirenja)

Saziva se Odbor za mirenje s jednakim brojem predstavnika Parlamenta i Vijeća u svrhu rada na zajedničkom tekstu i postizanju dogovora.

- Ako se zajednički tekst ne odobri, akt se ne usvaja.
- Ako postignu dogovor, tekst se vraća i Parlamentu i Vijeću na konačno glasanje. Obje institucije ga moraju odobriti bez novih izmjena.
- Ako ga obje odobre, akt se usvaja.
- Ako ga jedna od njih odbije, akt se ne usvaja.

3. čitanje





Zakonodavni prioriteti

Zakonodavni prioriteti odnose se na proces suradnje tijekom kojeg Europska komisija, Europski parlament i Vijeće određuju prioritete, rokove i ciljeve budućeg zakonodavstva. Taj rad uključuje određivanje ključnih područja politika i tema za koje su potrebni novi zakoni te odlučivanje o strateškim ciljevima za predstojeće zakonodavno razdoblje. Riječ je o razdoblju između dvaju izbora zastupnika u Europskom parlamentu (svakih pet godina).

Tijekom tog procesa svaka institucija ima ulogu u oblikovanju plana sa smjernicama za nove zakone sljedećih pet godina. Trebao bi odražavati ključne prioritete za EU i njegove građane. Ti su prioriteti svake godine obuhvaćeni Zajedničkom izjavom za predstojeću godinu, a ponekad i za dvije godine odjednom.

Klubovi zastupnika

Većina zastupnika u Europskom parlamentu pripada određenom [klubu zastupnika](#). Klubovi zastupnika predstavljaju različite ideologije prisutne diljem država članica. Svaki od njih okuplja zastupnike iz različitih država članica koji dijele slična politička uvjerenja.

Klubovi zastupnika određuju koji će od njihovih zastupnika biti članovi odbora Parlamenta.





Rad odbora

Europski parlament ima posebne [odbore](#) koji se bave određenim područjima politika poput okoliša, industrije, gospodarstva, prometa ili unutarnjeg tržišta.

Nakon što primi zakonodavni prijedlog, Europski parlament ga dodijeli odgovarajućem odboru, a unutar odbora se dodjeljuje klubu zastupnika. Odbor imenuje zastupnika iz tog kluba zastupnika koji će voditi rad na tom prijedlogu i nacrtu izvješća: izjavitelja. Ostali klubovi zastupnika imenuju izjavitelje „u sjeni” koji prate napredak sastavljanja izvješća, pregovaraju i surađuju s izjaviteljem te daju svoj politički doprinos.

Zastupnici u odborima pažljivo proučavaju prijedlog te se često sastaju kako bi raspravili o njegovim koristima i izazovima. U slučaju složenih ili kontroverznih prijedloga zastupnici nerijetko organiziraju saslušanja sa stručnjacima ili čak naručuju studije ili procjene utjecaja kako bi razjasnili sve aspekte prijedloga.

Članovi odbora koriste svoje stručno znanje i predstavljaju interese građana prilikom oblikovanja prijedloga, tako da odražava njihove vrijednosti i ciljeve. To čine predlaganjem izmjena odnosno amandmana kako bi se prijedlog uskladio s njihovim političkim prioritetima. Amandmane mogu predložiti svi zastupnici, ne samo izjavitelj ili izjavitelji „u sjeni”. Mogu to učiniti individualno ili kao skupina, unutar svojeg odbora ili kasnije na plenarnoj sjednici.



Amandmanima se Komisijin zakonodavni prijedlog mijenja zamjenom, brisanjem ili dodavanja teksta. Bilo kakva promjena pravnog teksta, pa čak i ona najmanja, može imati znatan učinak na područje primjene i značenje zakonodavnog prijedloga. Izvjestitelj i izvjestitelj „u sjeni” moraju ocijeniti predložene amandmane. O tim se amandmanima raspravlja unutar klubova zastupnika i često je ono što nazivamo „kompromisnim amandmanima” rezultat pregovora kojima se želi stvoriti većina i olakšati glasanje u odboru.

Nakon što pregledaju zakonodavni prijedlog, članovi odbora iznose svoje zaključke u izvješću koje se sastavlja pod vodstvom izvjestitelja i u suradnji s izvjestiteljima „u sjeni”.

Odbor potom glasa o izvješću i izmjenama. Nakon što ga usvoji, izvješće se šalje na plenarno zasjedanje na daljnju raspravu i glasanje.

Ako se izvješće usvoji, odbor onda može glasati i o odluci da se pregovara s Vijećem. Konačne odluke se donose na plenarnoj sjednici. Stajalište Parlamenta koje se određuje u usvojenom izvješću naziva se „pregovarački mandat”. On je važan jer sadrži jasno, jedinstveno stajalište Parlamenta, što je ključno za proces pregovora s Vijećem. Njime se osigurava da predstavnici Parlamenta imaju jasne smjernice i da postignuti dogovori budu u skladu s voljom većine zastupnika.

Trijalog se može organizirati u bilo kojoj fazi zakonodavnog postupka. Cilj je da Europski parlament i Vijeće (suzakonodavci) postignu dogovor o zakonodavnom prijedlogu. Taj se privremeni dogovor potom treba usvojiti u svakoj od tih dviju institucija putem formalnih postupaka. Uloga Komisije u trijalogu je posredovati između Parlamenta i Vijeća. Dogovor postignut u obliku trijalogu prvo se šalje nadležnom odboru na odobrenje.

Ako se izvješće ne usvoji (unutar odbora ili na plenarnoj sjednici), prijedlog se ne usvaja i zakonodavni postupak završava: neće biti zakona na tu temu, osim ako Komisija ne osmisli novi prijedlog.

Izvjestitelj

Izvjestitelj je zastupnik u Europskom parlamentu kojeg je nadležni odbor odabrao da vodi rad na ocjeni zakonodavnog prijedloga.

Glavne dužnosti

Izvjestitelj sastavlja izvješće o prijedlogu, u kojemu sažima razloge za izmjene prijedloga i predlaže preporučene izmjene. Izvjestitelj koordinira i predsjedava raspravama unutar odbora te pomaže u sakupljanju povratnih informacija od ostalih zastupnika.





Izvjestitelji „u sjeni“

Ostali klubovi zastupnika mogu imenovati izvjestitelje „u sjeni“ da usklade svoje stajalište o predmetu unutar odbora, ocjenjujući prijedlog usporedno s izvjestiteljem. Klubovi zastupnika mogu imenovati svojeg izvjestitelja „u sjeni“ za svaki pojedini predmet.

Glavne dužnosti

Izvjestitelji „u sjeni“, baš kao i izvjestitelj, nastoje osigurati da gledište njihova kluba bude uzeto u obzir u tekstu prijedloga. Naravno, to im ne ide uvijek od ruke ako, primjerice, predstavljaju manjinsko gledište u Parlamentu.

Izvjestitelji „u sjeni“ blisko surađuju s izvjestiteljem kako bi pregovarali o amandmanima, nastojeći pronaći kompromise koji odražavaju gledišta različitih klubova zastupnika. Izvjestitelji „u sjeni“ redovito informiraju svoj klub zastupnika o napretku prijedloga i koordiniraju podršku ili protivljenje prijedlogu.

Rasprave

Zastupnici redovito održavaju rasprave o zakonodavnim prijedlozima na sastancima odbora, barem jednom mjesečno tijekom plenarnih sjednica.

U tim raspravama i razmjenama mišljenja zastupnici mogu iskazati svoje mišljenje i vrijednosti povezane s određenim temama, izazvati druge zastupnike na raspravu o njima, ali i postaviti pitanja svojih birača na razini EU-a. To je važan demokratski element jer se njime osigurava da politike Unije odražavaju različite interese europskih građana.

Rasprave Europskog parlamenta prenose se uživo i prevode na sve službene jezike Unije, što građanima omogućuje da prate rad svojih predstavnika u stvarnom vremenu. Takva otvorenost pridonosi osjećaju povezanosti i odgovornosti jer zastupnici sudjeluju u raspravama znajući da ih njihovi glasači mogu vidjeti kako se zalažu za njihova gledišta i prioritete.

Zastupnici mogu odlučiti da se raspravlja o bilo kojoj temi, no moraju imati pristanak većine. Teme ne moraju biti povezane sa zakonodavnim prijedlozima.





Trijalog

Trijalog je neformalni sastanak predstavnika triju europskih institucija (Komisije, Parlamenta i Vijeća).

Trijalozi se mogu organizirati u bilo kojoj fazi redovnog zakonodavnog postupka (u prvom čitanju, drugom čitanju itd.). Europski parlament u pregovorima predstavlja pregovarački tim, kojemu je dan jasan mandat glasanjem u nadležnom odboru ili na plenarnom zasjedanju. Pregovarački tim sastoji se od izjavitelja koji vodi tim, izjavitelja „u sjeni“ i predsjednika odbora koji predsjedava pregovaračkim timom. Pregovarači Vijeća su predstavnici rotirajućeg predsjedništva Vijeća ministara. Komisija sudjeluje kao posrednik radi lakšeg postizanja sporazuma između dvaju suzakonodavaca.

Cilj trijaloga je pronaći kompromis o amandmanima zakonodavnog prijedloga, o kojima se Parlament i Vijeće trebaju složiti. Ako postignu dogovor, i Parlament i Vijeće moraju glasati i usvojiti dogovoreni tekst prijedloga kako bi on postao zakon. Sastanci u okviru trijaloga mogu se održati nekoliko puta tijekom zakonodavnog postupka.

Glasanje na plenarnim sjednicama

Prvo čitanje je početna faza zakonodavnog postupka tijekom kojeg zastupnici u Europskom parlamentu ocjenjuju i raspravljaju o zakonodavnom prijedlogu Europske komisije.

Tijekom prvog čitanja Europski parlament razmatra prijedlog Komisije i može ga odobriti bez izmjena ili ga izmijeniti. Prijedlog se dodjeljuje odboru koji je nadležan za područje politike prijedloga.

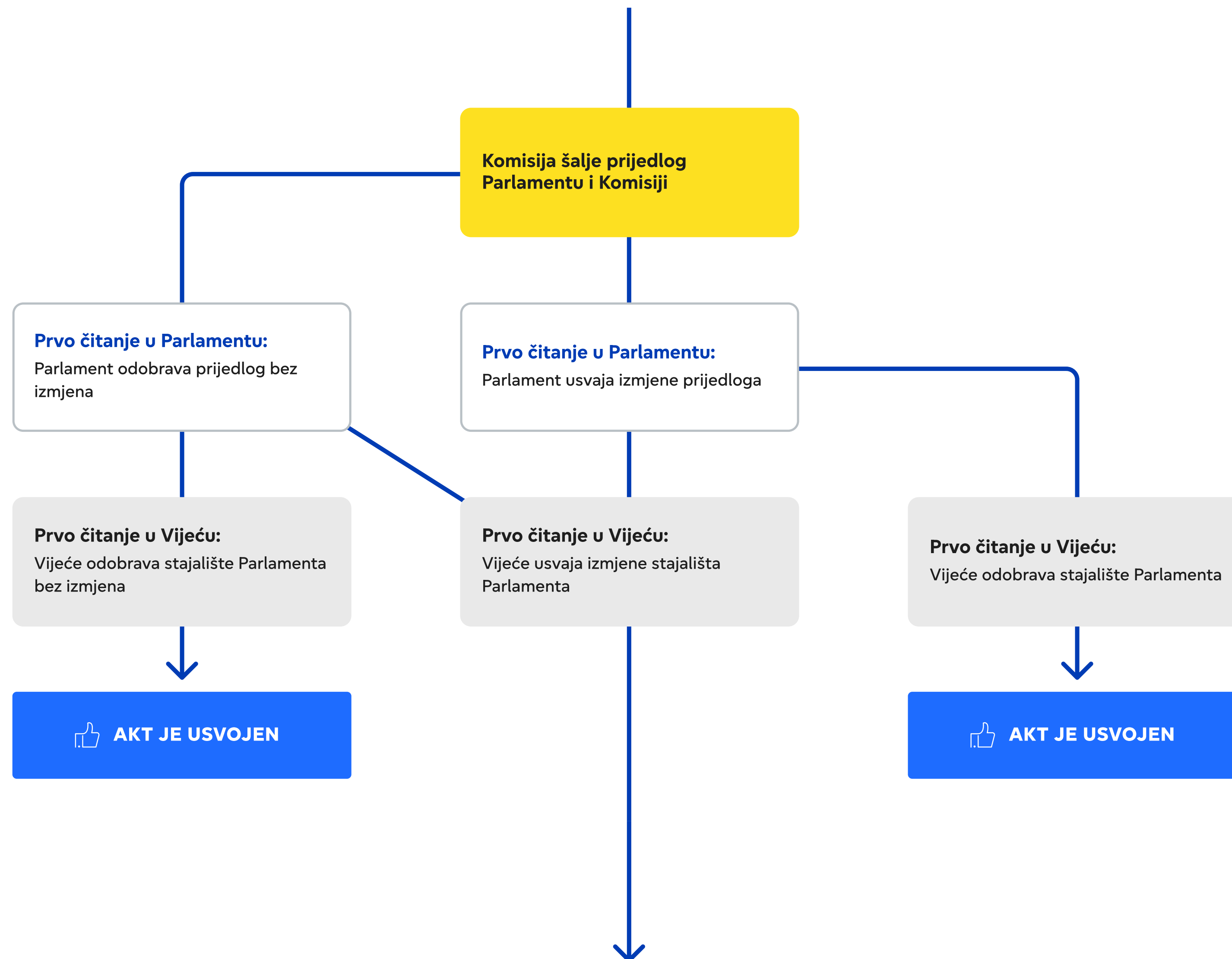
Nakon što ga odbor odobri, prijedlog se šalje na raspravu čitavom Parlamentu, što nazivamo plenarnom sjednicom. Svi zastupnici mogu raspravljati i glasati o prijedlogu i amandmanima.

Nakon usvajanja na plenarnoj sjednici, konačna verzija teksta koja sadrži stajalište Parlamenta o tom zakonodavnom prijedlogu šalje se Vijeću, koje će također sastaviti svoje mišljenje.

Prijedlog se može vratiti na plenarnu sjednicu u kasnijoj fazi ako se dogovor s Vijećem ne postigne u ovoj fazi postupka.

Na početku svakog parlamentarnog saziva, svakih pet godina, novoizabrani Parlament pregledava ostale „nedovršene“ zakonodavne prijedloge i odlučuje o tome treba li nastaviti s njihovim postupcima.

1. čitanje



Prenošenje u nacionalno pravo

Nakon što se usvoje na razini EU-a, neki zakoni, koji se zovu „direktive“, trebaju proći dodatne korake kako bi se mogli primjenjivati na nacionalnoj razini. Direktivama se određuju konkretni ciljevi, npr. postotak energije iz obnovljivih izvora koji svaka država članica treba postići, no na njima je odluka o tome kako ostvariti taj cilj.

Nacionalni zakoni su stoga potrebni kako bi prenijeli direktive u nacionalno zakonodavstvo. Taj se proces zove prenošenje.

Države članice moraju prenijeti direktive EU-a u svoje zakonodavstvo do određenog roka utvrđenog u svakoj direktivi. Nakon što to učine, moraju obavijestiti Europsku komisiju, koja pregledava prenošenje kako bi se osiguralo da će se cilj direktive postići unutar propisanog roka.

Neki se drugi zakoni EU-a, poput uredbi i odluka, izravno primjenjuju u državama članicama i ne treba ih prenositi u nacionalno zakonodavstvo.

Nadzor i osiguranje odgovornosti

Nakon što se zakonodavni prijedlog usvoji, zastupnici mogu pratiti kako ga Komisija i države članice primjenjuju, vodeći brigu o tome da se primijeni na odgovarajući način. Europski parlament zapravo ima širok raspon nadzornih ovlasti koje mu omogućuju da nadgleda druge institucije, posebno Europsku komisiju. Budući da su povjerenici politički odgovorni Parlamentu, moraju se pojaviti pred odborima, upravljačkim tijelima i na plenarnoj sjednici kad ih se pozove te moraju odgovoriti na usmena i pismena pitanja zastupnika. Ako je potrebno, Parlament može zatražiti provjere ili dodatno zakonodavstvo.

Zastupnici osiguravaju da zakoni koje usvoje budu u interesu europskih građana i da pružaju odgovor na ključne izazove na predstavnički i demokratski način. Europski parlament je institucija otvorena za svoje građane: sastanci odbora i plenarne sjednice prenose se uživo i dostupni su građanima na svim službenim jezicima Unije.

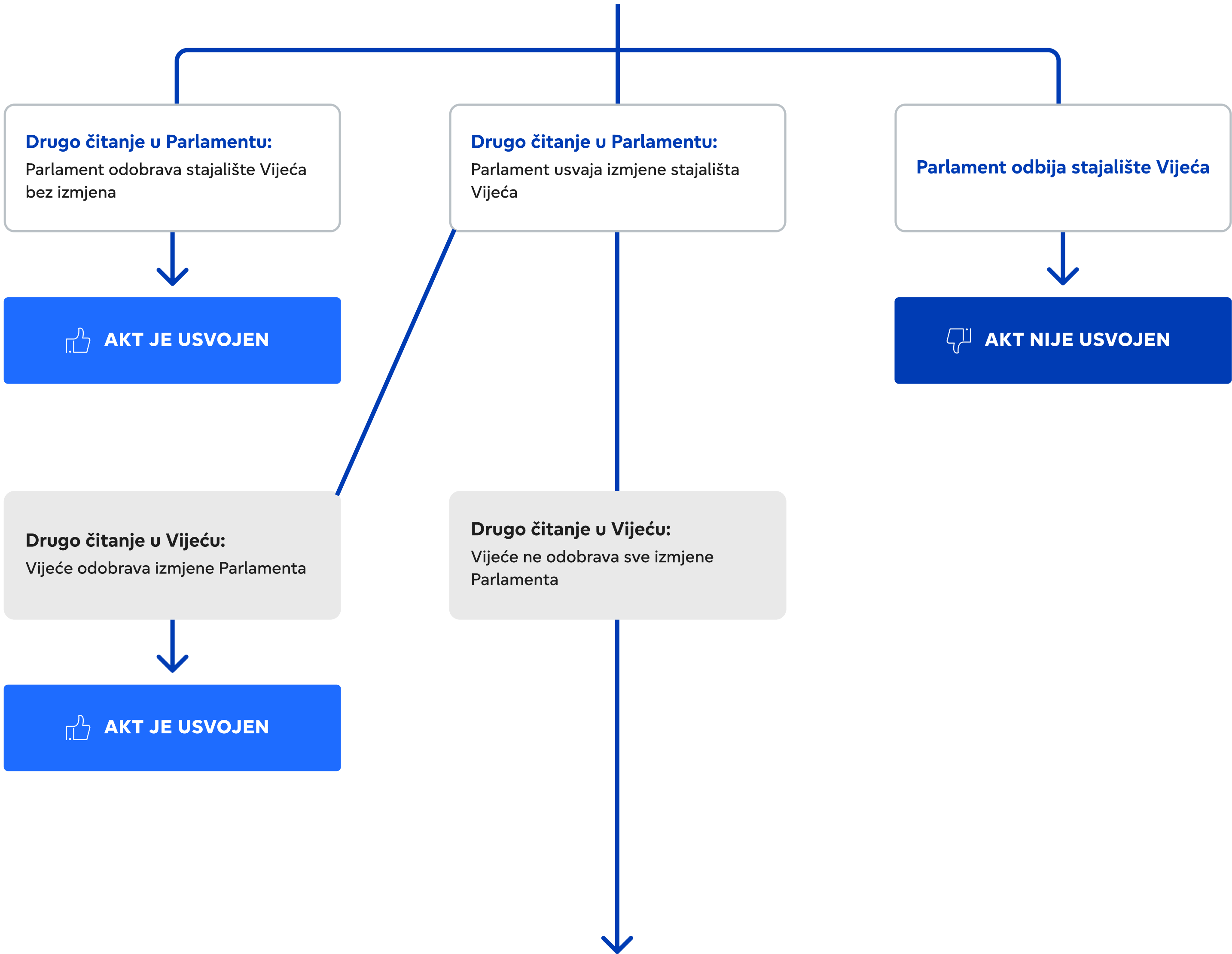


Odbijanje prijedloga

Ako se dogovor ne postigne u ranoj fazi zakonodavnog postupka (u prvom čitanju), postoje mehanizmi koji mogu pomoći u postizanju dogovora: rana faza drugog čitanja, drugo čitanje i treće čitanje (koje se zove „mirenje”).

Ako zakonodavni prijedlog odbiju Parlament ili Vijeće, on ne može postati zakon, a zakonodavni postupak se prekida. Novi postupak može započeti samo novim prijedlogom Komisije.

2. čitanje



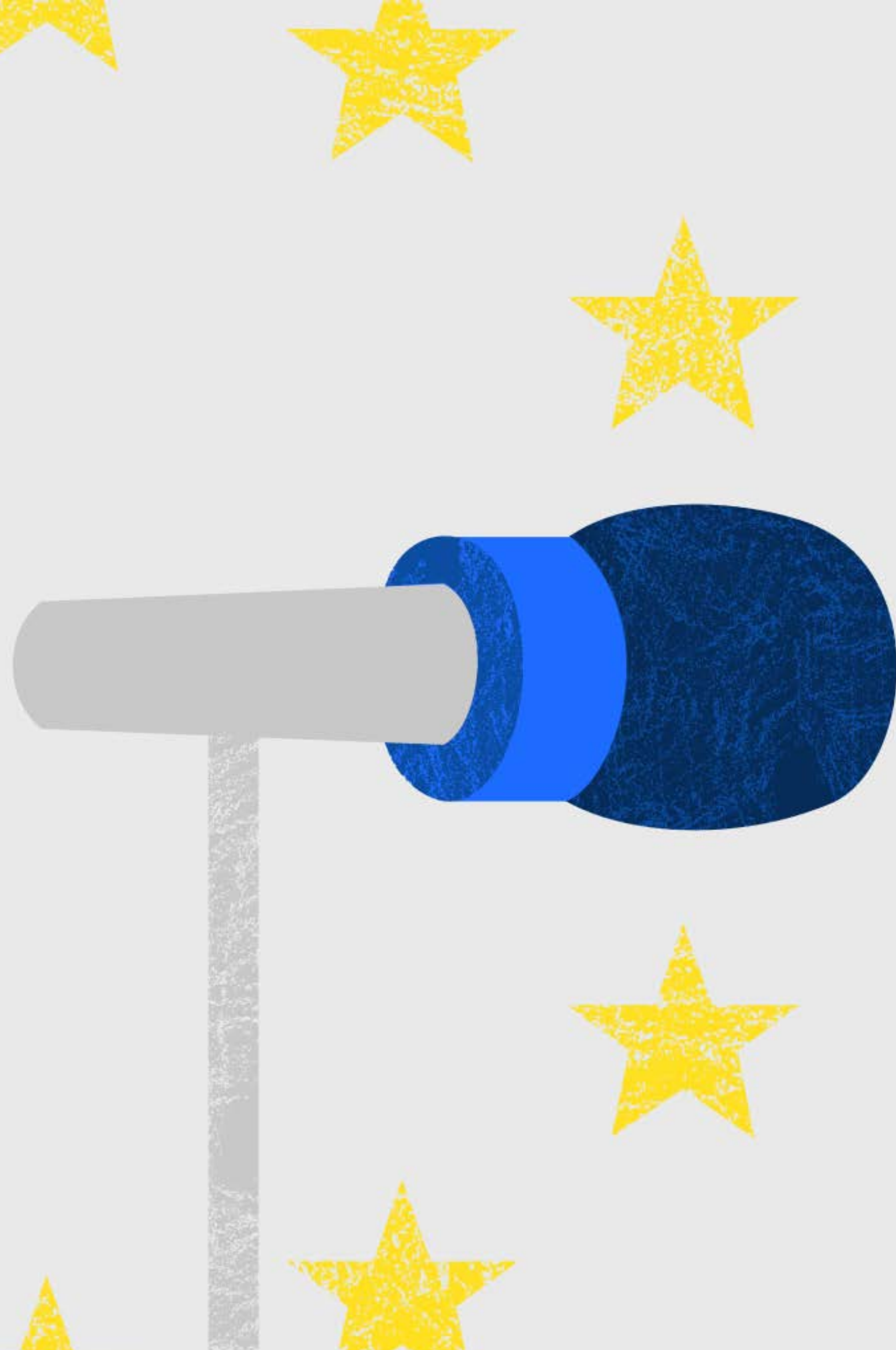
Uloga nacionalnih parlamenata

Jedno od ključnih načela Europske unije je načelo supsidijarnosti, prema kojem se odluke moraju donositi na razini što je moguće bližoj građanima.

Europska unija može djelovati samo u slučajevima u kojima je djelovanje EU-a učinkovitije od djelovanja na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini. Tijekom razmatranja zakonodavnih prijedloga Europski parlament mora posebno paziti na poštovanje načela supsidijarnosti.

Slijedeći to načelo, nacionalni parlamenti mogu pregledati nacрте europskih zakona i potvrditi da se načelo supsidijarnosti poštovalo. Ako imaju kakvih pitanja, mogu se obratiti predsjedniku Parlamenta, Vijeću i Komisiji. Ako to učini određeni broj nacionalnih parlamenata, to može pokrenuti postupak preispitivanja nacрта zakona.

Nacionalni parlamenti ovlaštteni su i za sudjelovanje u reviziji Ugovora EU-a, s pravom veta u nekim slučajevima. Uz to, mogu sudjelovati u ocjeni provedbe politika EU-a u području slobode, sigurnosti i pravde. Međuparlamentarna suradnja između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta u obliku međuparlamentarnih konferencija i sastanaka ključ je dobrog funkcioniranja EU-a.





Vrste zakonodavnih akata

Europska unija ima nekoliko vrsta zakonodavnih akata, svaki sa svojim pravnim učinkom i područjem primjene. Ovo su glavne vrste:

Uredbe

Uredbe se izravno primjenjuju diljem država članica bez potrebe za prenošenjem u nacionalno zakonodavstvo. Drugim riječima, nema potrebe za dodatnim odlukama na nacionalnoj razini kako bi se taj akt primijenio.

Primjer: Uredba (EU) 2018/1725 o zaštiti podataka (EUDPR)

1

Direktive

Direktivama se postavljaju ciljevi koje sve države članice moraju postići, no dopušteno im je da odluče kako će taj zakon primijeniti unutar nacionalnog pravnog okvira u zadanom roku. To znači da su za primjenu direktiva potrebni dodatni zakoni na nacionalnoj razini.

Primjer: Direktiva o obnovljivoj energiji

2

Odluke

Odluke su pravno obvezujuće i primjenjive za one kojima se obraćaju (npr. pojedine države članice, poduzeća ili organizacije).

Primjer: odluke Europske komisije za borbu protiv monopola koje se tiču određenih poduzeća.

3

Preporuke

Preporuke su neobvezujuće smjernice i savjeti o politikama za države članice i institucije.

Primjer: Preporuka Vijeća o pristupu socijalnoj zaštiti.

4

Mišljenja

Mišljenja su neobvezujuće izjave europskih institucija o određenim temama ili zakonodavnim prijedlozima.

Primjer: Europska središnja banka može dati mišljenja o zakonodavstvu u financijskom sektoru.

5

Predsjednik Europskog parlamenta

Predsjednik Europskog parlamenta odgovoran je za vođenje Europskog parlamenta, a dužnost mu je osigurati dobro funkcioniranje Parlamenta u skladu sa zakonodavnim postupkom. Uz to, predstavlja Europski parlament na europskoj i međunarodnoj razini. Predsjednik predsjedava postupcima u Parlamentu: otvara i zatvara plenarne sjednice, objavljuje rezultate glasanja, održava red tijekom zasjedanja itd.



Ugovori EU-a

Sva pravila zakonodavnog postupka temelje se na Ugovorima EU-a, u prvom redu na Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Taj je ugovor, zajedno s Ugovorom o Europskoj uniji (UEU), osnivački tekst Unije u kojemu su utvrđeni njezine ovlasti, institucijski okvir i procesi donošenja odluka.

Ostali ključni elementi EU-a koji nisu povezani sa zakonodavnim postupkom, npr. struktura Unije ili temeljna prava svih njezinih građana, također su utvrđeni u Ugovorima.

Nadležnost (ovlasti) EU-a i država članica

U Europskoj uniji ovlast za donošenje zakona dijele EU i države članice ovisno o područjima nadležnosti. „Nadležnost” znači ovlast ili jurisdikciju nad određenim područjem politika. Tom se podjelom nastoji postići ravnoteža između nadležnosti EU-a i nacionalne suverenosti. Postoje tri vrste nadležnosti.



Isključiva nadležnost

Riječ je o područjima u kojima EU ima isključivu nadležnost za donošenje zakona i to može činiti samostalno. No, može dopustiti državama članicama suradnju na određenim zadacima.

Ta područja uključuju carinsku uniju, pravila o tržišnom natjecanju i trgovinsku politiku.



Podijeljena nadležnost

U područjima podijeljene nadležnosti i EU i države članice mogu donositi zakone i usvajati pravno obvezujuće akte. Države članice mogu djelovati u tim područjima ako EU nije izvršio svoju nadležnost. Europska unija i države članice mogu djelovati zajedno kad npr. EU donese minimalna pravila, pa je svaka država članica slobodna uvesti stroža ograničenja.

Među tim područjima su poljoprivreda i ribarstvo, okoliš i promet.



Potporna nadležnost

Kod potporne nadležnosti EU može intervenirati samo kako bi podržao, koordinirao ili nadopunio djelovanje država članica. Osim toga, ne može nametnuti harmonizaciju nacionalnih zakona država članica.

Riječ je o područjima poput zdravstvene politike, obrazovanja i turizma.

Pravo država članica

Pravo država članica odnosi se na područja u kojima države članice imaju potpunu nadležnost, poput mnogih aspekata oporezivanja, jer se ta područja smatraju ključnima za autonomiju i identitet država članica.

Sve to doprinosi postizanju ravnoteže između Unijinog cilja ujedinjenosti i suradnje i poštovanja neovisnosti država članica.



Zastupanje interesa birača

Europski građani izravno biraju zastupnike u Europskom parlamentu kako bi predstavljali njihove interese. Radeći na novim zakonima, zastupnici osiguravaju da se potrebe njihovih birača uzmu u obzir.

Osim toga, zastupnici imaju važnu ulogu u objašnjavanju politika EU-a svojim biračima i njihovu boljem razumijevanju učinka europskog zakonodavstva na njihovu svakodnevnicu. Komunikacija s vlastitim biračima ključna je zadaća zastupnika.



Što sad?

Daljnje učenje i djelovanje

Igra uloga Europskog parlamenta osmišljena je kako bi pobudila interes, znatiželju i vjeru u demokraciju. Nakon što iskuse ulogu zastupnika u Europskom parlamentu, mnogi se sudionici nakon igre osjećaju uključenijima u društvo, ali i svjesnijima važnosti njihova glasa.

Cilj je ovog poglavlja pomoći nastavnicima i koordinatorima grupe da nastave razvijati tu inspiraciju. U njemu se mogu naći ideje i nastavni materijali za nastavak učenja, istraživanja i djelovanja u demokratskim procesima u stvarnom životu. Poglavlje prvenstveno nudi nastavne materijale i motivacijske ideje, no u njegovu zadnjem dijelu nalazi se dodatna dubinska aktivnost o građanskom sudjelovanju.

Daljnje učenje

Nakon što završe igru, mnogi sudionici žele znati više i postavljaju sljedeća pitanja: Koji su trenutni izazovi i teme rasprava u Europi? Kako se mogu nastaviti informirati ili čak djelovati?

Evo dva načina za daljnje učenje:

Platforme EU-a za učenje

Europska unija nudi niz besplatnih, visokokvalitetnih internetskih platformi za učenje o europskoj demokraciji. Među njima su:

- [Virtualna igra uloga](#) – igra uloga na internetu o zakonodavnom postupku EU-a koju možete izvesti sa svojom grupom bilo kad i bilo gdje. Riječ je o idealnom nastavku iskustva koju je grupa stekla u igri uloga Europskog parlamenta ili opcija za grupe koje ne mogu otputovati i sudjelovati u igri u prostorima Europskog parlamenta.
- [HistoriCall](#) – besplatni digitalni nastavni materijali za građanski odgoj i povijest, za poučavanje povijesti i integracije Europe na zabavan, interaktivan i prilagodljiv način, kao priprema za posjet Kući europske povijesti u Bruxellesu ili kao alat za utvrđivanje gradiva.
- [Europski portal za mlade](#) – platforma za mlade, organizacije mladih i nastavnike koji žele sudjelovati u programima, događanjima i inicijativama Europskog parlamenta te pronaći druge materijale za učenje.
- [Kutak za učenje EU-a](#) – platforma za učenje s dinamičnim i praktičnim obrazovnim alatima povezanim s EU-om i prikladnima za sve uređaje. Pronađite teme i vrste materijala prema dobi i interesima sudionika grupe.

Ti se materijali mogu koristiti u projektima učvršćivanja gradiva, samostalnom istraživanju ili grupnim aktivnostima.





Povezivanje učenja sa svakodnevnim životom

Teme Igre uloga Europskog parlamenta poput klimatske politike, širenja dezinformacija i demokracije ključna su pitanja u današnjem svijetu. Predlažemo da potaknete članove svoje grupe da razmisle o tome kako te teme utječu na njih osobno i koja bi mogla biti njihova uloga.

Mogu se postaviti sljedeća pitanja:

- Provjeravate li izvore svih informacija koje nađete na internetu?
- Kako i zašto dolazi do širenja dezinformacija?
- Kako se možemo boriti protiv dezinformacija? Je li to važno?
- Kako naše prehrambene navike utječu na klimu? Je li to važno?
- Treba li odluku o uvođenju održivije prehrane prepustiti potrošačima ili je potrebno uvesti propise?

Tim se pitanjima sudionici potiču da vide povezanost između onog što uče u igri uloga i stvarnog svijeta.

Sudjelovanje građana

Mnogo je načina sudjelovanja u demokratskom životu. Bilo da se radi o glasanju, informiranju, sudjelovanju u lokalnoj inicijativi ili razmjeni mišljenja o temi do koje vam je stalo, te aktivnosti donose promjene. Razmotrimo pobliže neke od njih.

Glasanje na izborima je najizravniji i najmoćniji oblik demokratskog sudjelovanja. Glasanjem na europskim izborima građani odabiru tko će ih predstavljati u Europskom parlamentu i oblikovati zakone koji će utjecati na njihovu svakodnevnicu.

Što su europski izbori?

Pogledajte [videozapis o europskim izborima](#).

Europski izbori jedno su od najvećih demokratskih glasanja u svijetu! Svakih pet godina glasači biraju više od 700 zastupnika koji će ih predstavljati. Nakon što ih se izabere, zastupnici se raspodijele u klubove zastupnika na temelju zajedničkih uvjerenja. Europski glasači mogu glasati i kandidirati se na izborima u vlastitoj zemlji ili državi članici u kojoj borave. Njihov glas utječe na odluke Parlamenta o važnim pitanjima: gospodarstvu, energiji i klimi, položaju Europe u svijetu. Glasanjem se glas građana čuje, sastavlja novi saziv Europskog parlamenta i odlučuje o njihovoj budućnosti.

Na sljedećoj stranici možete pronaći sve što trebate znati o tome kako glasati na europskim izborima. Trebate samo kliknuti na svoju državu i jezik: [Kako glasati na europskim izborima](#).





Dodatni materijali za daljnje učenje

Evo još nekoliko materijala o tome kako sudjelovati:

- građani se mogu informirati o trenutačnim pitanjima EU-a i podržati demokratsko sudjelovanje putem platforme zajednoza.eu
- mladi također mogu sudjelovati u [dijalogu EU-a s mladima](#), mehanizmu za kontakt između mladih i donositelja odluka u okviru [strategije EU-a za mlade](#)
- osim toga, mladi mogu sudjelovati na [Europskom skupu mladih](#) (European Youth Event – EYE) ili [susretu Euroscole](#) na kojemu mogu upoznati zastupnike u Europskom parlamentu i stručnjake
- građani mogu [kontaktirati sa zastupnicima](#) kako bi im dali povratne informacije, postavili pitanja ili predložili ideje o temama koje su im važne.

Aktivno sudjelovanje u inicijativama

Ovo je aktivnost za sudionike koji će nakon završetka igre biti motivirani da učine više. S pomoću nje saznat će kako prepoznati prilike za sudjelovanje u demokratskim inicijativama koje su im važne.

01. Promišljanje (5 – 10 minuta)

Podijelite grupu u parove i započnite s pitanjima:

- Koje su teme za vas najvažnije?
- Kada je vaš glas važan?
- Da možete, što biste promijenili u svojoj zajednici, zemlji ili u Europi u cjelini?

02. Pretraga i istraživanje (15 – 20 minuta)

Sudionici u parovima odabiru temu ili područje koje im je važno te potom započnu pretraživati organizacije, projekte i europske/lokalne inicijative u kojima mogu sudjelovati. Druga opcija je promisliti i odabrati manju aktivnost koju mogu sami izvesti (npr. pokrenuti peticiju, organizirati raspravu ili pokrenuti kampanju na neku temu).

03. Izrada mini akcijskog plana (10 – 15 minuta)

Sudionici napišu odgovore na sljedeća pitanja:

- Što želite učiniti?
- Koje korake trebate poduzeti?
- Tko vam može pomoći?
- Kad ćete početi?

04. (Po izboru) Predstavljanje pred grupom

Svaki par predstavlja svoju ideju ili akcijski plan ostatku grupe.

Povratne informacije i zaključci

- Što ste naučili iz ove aktivnosti?
- Je li bilo više mogućnosti od očekivanog?
- (ako je primjenjivo) Koju od predstavljenih inicijativa biste realno mogli ostvariti ovog mjeseca?
- Kako to može pridonijeti promjenama?

Ostanite u kontaktu s Europskim parlamentom

Postoji nekoliko načina da nastavnici ili edukatori ostanu u kontaktu s Europskim parlamentom, a niz alata osmišljenih kao nastavni materijal za poučavanje i sudjelovanje samo je jedan od njih. Predlažemo da istražite resurse i mogućnosti u nastavku.

[Posjet Europskom parlamentu](#) – otkrijte druge zabavne centre za posjetitelje i prostore EP-a koje vaša grupa može posjetiti.

U Bruxellesu:



Dvorana za plenarne sjednice

Posjetite [vijećnicu](#), dinamično središte europske demokracije, u kojemu zastupnici u Europskom parlamentu tijekom plenarnih sjednica raspravljaju i glasuju o novim zakonima. Vijećnica je otvorena i za pojedinačne posjetitelje i za skupine.



Parlamentarij

Saznajte više o europskoj integraciji, prioritetima Europskog parlamenta, učinku njegova zakonodavstva na građane EU-a, njegovu funkcioniranje i zastupnicima kroz interaktivno i multimedijalno putovanje u centru za posjetitelje Parlamenta [Parlamentarij](#).



Kuća europske povijesti

Posjetite [Kuću europske povijesti](#) i otkrijte povijest Europe, od njezinih početaka i razvoja do rata i potrage za boljim životom. Radionice i nastavni materijali osmišljeni su tako da učenicima približe europsku povijest i njezino nasljeđe u suvremenom svijetu.



Info Hub

Posjetite [Info Hub](#) i proširite znanje o trenutnim pitanjima i istražite sadržaj po temama ili uronite u popratni materijal o Parlamentu. Pristupite materijalima za istraživanje s otvorenim pristupom, prisustvujte raspravama o politikama i događanjima civilnog društva ili uživajte u privremenim izložbama te aktivnostima uživo ili na internetu.

U državama članicama:



Centri Europa Experience

[Centri Europa Experience](#) multimedijски su prostori širom Europe u kojima se s pomoću interaktivnih alata stječe izravan i fascinantn uvid u to kako se suradnjom na europskoj razini suočavamo s najvažnijim izazovima današnjice. Saznajte kako funkcionira EU i kako odluke koje donose Parlament, Komisija i Vijeće utječu na vas. Poslušajte priče o tome kako politike EU-a oblikuju živote građana diljem Europe. Saznajte kako vi možete pridonijeti promjenama i izraziti svoje mišljenje. Možete naći centar Europa Experience gotovo u svim glavnim gradovima država članica. Centri su otvoreni za pojedinačne posjetitelje i za skupine.

Kontaktirajte s lokalnim [Uredom za vezu Europskog parlamenta](#) kako biste saznali više o posjetima, događanjima i podršci u svojoj zemlji.



Vijećnica Europskog parlamenta u Strasbourgu

Iskoristite priliku i prisustvujte europskoj demokraciji na djelu. Posjetite [Europski parlament u Strasbourgu](#) tijekom plenarnih sjednica, pojedinačno ili u skupini.



Kuća Jeana Monneta

Otkrijte život i djelo jednog od utemeljitelja današnje Europe u [Kući Jeana Monneta](#) u Bazoches-sur-Guyonne (45 kilometara zapadno od Pariza), u kojemu je razvio svoju viziju europskog mira i ujedinjenosti.

Saznajte više o programu [škola ambasador Europskog parlamenta](#) i kako vaša škola može sudjelovati.

Prilog I.:

Izjave za pripremne aktivnosti

- Europska unija trebala bi zabraniti osobne automobile u gradskim središtima. / Europski građani trebali bi moći voziti svoje automobile gdje god žele, uključujući gradska središta.
 - Svi europski građani trebali bi imati digitalnu osobnu iskaznicu. / Digitalna osobna iskaznica ne bi smjela biti obavezna.
 - Europska unija trebala bi zabraniti plastičnu ambalažu. / Plastika za jednokratnu upotrebu trebala bi biti dopuštena jer je praktična.
 - Europska unija trebala bi jamčiti besplatno visoko obrazovanje. / Financiranje obrazovanja trebalo bi ostati u nadležnosti država članica.
- Europska unija trebala bi prestati uvoziti proizvode povezane s dječjim radom. / Trgovinski sporazumi ne bi se smjeli temeljiti na zakonima o radu drugih zemalja.
 - Europska unija bi trebala uvesti obavezno služenje vojnog roka za sve osamnaestogodišnjake. / Služenje vojnog roka ne bi smjelo biti obavezno – države članice ne bi smjele prisiljavati mlade na služenje vojnog roka.
 - Javne osobe trebalo bi novčano kazniti za širenje dezinformacija. / Javne osobe ne bi se nikad smjele kazniti za ono što izjave na internetu.
- Europska unija trebala bi svim građanima omogućiti besplatnu skrb o mentalnom zdravlju. / Europska unija ne bi smjela trošiti novac na besplatnu skrb o mentalnom zdravlju jer bi to trebalo ostati u nadležnosti država članica.
 - Svi supermarketi trebali bi donirati neprodane prehrambene proizvode. / Supermarketi bi trebali imati slobodu odlučivanja što učiniti s neprodanim prehrambenim proizvodima i ne bi ih se smjelo prisiljavati na doniranje.

Prilog II.

Aktivnost 5. Dijagram za pripremu govora

Koja je tema?	
Uvodne riječi: <i>napišite uvod kojim ćete odmah privući pozornost</i>	
Poruka: <i>jasno iznesite svoj argument</i>	
Poziv na djelovanje: <i>zaključite govor na upečatljiv način</i>	

Prilog III.

Primjer kartice za jezični bingo

zastupnik	čitanje	izvjestitelj „u sjeni“
direktiva	amandman	plenarna sjednica
članak	odbor	trijalog

HVALA!_